

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETSDAGARNA

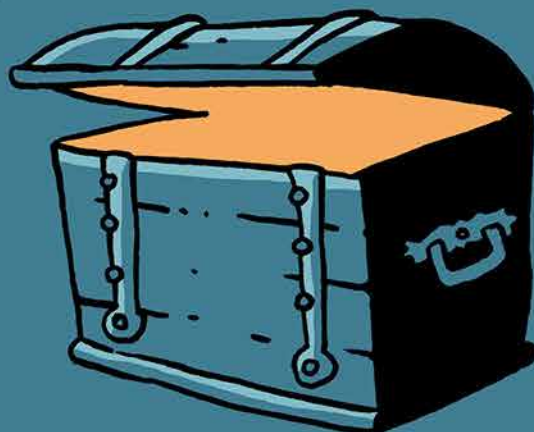
MR
DAGARNA

Sara kulturhus | 14-15 november 2024

Rättigheter i omställningens tid

Föreläsningar
Panelsamtal
Utställningar
Workshops
Nätverkande

Tillgänglighet

Mänskliga Rättighetsdagarna strävar efter att vara en tillgänglig konferens och arbetar kontinuerligt för att nå detta mål. Här har vi försökt att svara på de vanligaste frågorna.

Finns hörslinga i alla lokaler?

Hörslinga finns i samtliga seminarielokaler och scener. Om hörslingan inte fungerar kan du kontakta volontärer på plats i rummet.

Är programmet tillgängligt för mig med behov av tolkning till teckenspråk?

En stor del av seminarierna på MR-dagarna teckenspråktolkas. Dessa finns utmärkta i schemalistan i programtidningen och på vår webb. Programmet tolkas genomgående till svenskt teckenspråk.

Är programmet tillgängligt för mig med behov av skrivtolkning?

Vissa seminarier på MR-dagarna skriv-tolkas. Dessa finns utmärkta i schemat och på vår webb. Alla seminarier på Lila scenen skrivtolkas.

Kommer jag som är rullstolsburen kunna röra mig obehindrat i lokalerna?

Alla lokaler är anpassade för rullstolsburna.

Finns konferensmaterialet tillgängligt i andra format?

Program i punktskrift kan hämtas i informationsdisken. Vill du ta del av programmet i punktskrift tidigare eller är i behov av något annat material så kan du kontakta oss. Programmet finns även tillgängligt på vår hemsida.

Finns det möjlighet till ledsagare på plats?

Behöver du ledsagare kan du vända dig till tillgängliga volontärer i informationsdisken. Kontakta oss gärna om du i förväg vet att du behöver ledsagare.

Finns det mat till mig med särskilda kostbehov?

Maten som serveras på MR-dagarna är genomgående vegetarisk. Kontakta oss om du har mycket specifika kostbehov så kan vi undersöka om det går att göra en specialbeställning.

Har du andra frågor eller funderingar?

Kontakta oss på info@mrdagarna.se

Mänskliga Rättighetsdagarna ...

har funnits sedan år 2000 och är Nordens viktigaste samlade mötesplats för frågor som rör mänskliga rättigheter, lokalt, nationellt och globalt. Konferensen äger rum årligen i olika städer för att bidra till utvecklingen av mänskliga rättigheter i Sverige och internationellt och här möts forskare, studenter, tjänstepersoner, aktiver, politiker och ideellt engagerade. Konferensen drivs helt utan vinstintresse och är ett samverkansprojekt mellan åtta olika organisationer, Föreningen Ordfront (ekonomisk och juridisk huvudman), Afrikagrupperna, Amnesty, DemokratiAkademin, Fonden för mänskliga rättigheter, Ibn Rushd studieförbund, Sensus studieförbund och Svenska kyrkan, samt ett akademiskt institut, Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Göteborgs universitet.

Anna Wigenmark: Omställning för civilsamhället – utmaningen för MR-dagarna

För 25 år sedan, lite drygt, samlades några civilsamhällesorganisationer kring tanken att skapa en mötesplats för mänskliga rättigheter. En plats där människor kunde träffas brett och över olika samhällsgränser som aktivist, forskare, myndighetsperson, beslutsfattare, föreningsaktiv, rättighetsbärare eller skyldighetsbärare. Syftet var att sprida kunskap och förståelse om de internationella mänskliga rättigheterna. Plattformen blev Mänskliga Rättighetsdagarna som i år genomförs för 23 gången.

Det har hänt väldigt mycket sedan idén om MR-dagarna kläcktes. Vi har nästan genomgått en slags revolution för ett nationellt rättighetstänk. Då, runt Millennieskiftet, var UD och Sida MR-dagarnas viktigaste statliga bidragsgivare. För det var där regeringen placerade människorätsfrågorna. Sverige var pådrivande för hur andra länder skulle respektera det internationella MR-regelverket men inte lika intresserad av att granskas nationellt med samma måttstock. Vi ansåg oss vara bra, nästan bäst på det här med rättigheter. Men ungefär samtidigt som MR-dagarna skapades, började nästan samma grupp av civilsamhällesorganisationer skriva och presentera skuggrapporter till FN:s granskningsorgan om hur Sverige efterlever sina åtaganden enligt kärnkonventionerna. Initiativet var inte alltid uppskattat. Varför granska Sverige när så många andra länder är så mycket sämre?

Idag ser det helt annorlunda ut. Chocken över att bli kritiserad internationellt har lite gått över, men är nog inte mer uppskattad idag än för drygt 20 år sedan. Regeringar av olika färg har antagit handlingsplaner för rättighetsimplementering, myndigheter har fått uppdrag att bistå kommuner och regioner i sitt arbete, det hålls samråd, skapas nya MR-professioner och ett oändligt antal lokala och regionala projekt, utbildningsprogram och handlingsplaner har genomförts eller antagits. Med mera. Ändå, precis som demokrati måste rättigheterna erövrats om och om igen. Nya utmaningar uppkommer, nya rättighetsområden uppstår, lika snabbt som politiska beslut tar rättigheter framåt kan de tas flera mil tillbaka.

Om de första årens MR-dagar hade ett starkt internationellt fokus märktes redan då det nyvakna intresset av att granska svensk politik och genomförandet av politiken genom en människorättslupp. Idag dominerar det nationella i programmet. Många vill lära av varandra – hur gjorde ni, vad blev resultatet?

Jag är helt övertygad om att civilsamhällets granskning och krav på respekt för internationell rätt även i Sverige har banat väg för en succesivt ökad rättighetsanpassning i myndighetsutövning och att mänskliga rättigheter alltmer formar det politiska samtalet. Och jag är lika övertygad om att MR-dagarna varit starkt bidragande till att rikta ljuset mot utmaningar och problem men också visat på lösningar, erbjudit erfarenhetsutbyten, utbildat, folkbildat och fortbildat allt från unga studerande till kommunalpampar.

Det statliga intresset för MR-dagarna svängde så småningom från UD till inrikespolitiska departement, främst arbetsmarknadsdepartementet. Aldrig med någon självklarhet ska tilläggas. Sida och Folke Bernadotteakademins bidrog med synliggörandet av utvecklingsarbetet och freds- och konfliktfrågor. Det nationellt lokala och regionala MR-engagemanget har de senaste åren gått från att vara viktigt till helt avgörande för dagarnas genomförande. Utan Skellefteå kommuns engagemang hade vi aldrig varit här på Sara Kulturhus idag.

I år, 2024 är nämligen det första år som MR-dagarna genomförs helt utan statligt stöd. Det sänder ett budskap som når långt bortanför Sara Kulturhus väggar. Reellt och krasst medför det ett helt nytt risktagande för oss som står bakom projektet. Oron för framtiden är stor.

MR-dagarna har mött en mängd utmaningar genom åren och vi har försökt att anpassa såväl utformning, innehåll och omfattning utifrån de förhållanden som råder och förutsättningar som ges. Men bortsett från den första tidens hundår, är den omställning som krävs nu och inför den närmaste framtiden nog vår största utmaning. Många föreningar, studieförbund och organisationer har liksom vi – förlorat väsentliga stöd och bidrag och då tvingats välja bort mötesplatser som MR-dagarna av ekonomiska och tidsmässiga skäl. Att MR-dagarna är en plats för erfarenhetsutbyte och fortbildning för myndighetspersoner och kommuner och för spridning av forskning kring mänskliga rättigheter är oerhört viktigt – men vilken betydelse får mötesplatsen om civilsamhällets deltagande blir att mindre?

Den omställning som vi i civilsamhället går igenom nu leder dessvärre till att MR-dagarna och dess flera tusen besökare förlorar viktiga röster. Men det innebär också att de organisationer som inte är här, går miste om den kraft och energi som tusentals engagerade MR-individer skapar under dessa

dagar och som behövs för att fortsätta orka kämpa. En dag i taget. Ett år i taget. För MR-dagarna är inte bara en konferens – det är en plats som genom sin mångfald av deltagare bidrar till förändring, förbättring och ett förverkligande av åtagandet om allas lika värde och rättigheter. Något som är minst lika viktigt idag, som det var för 25 år sedan.

Anna Wigenmark är generalsekreterare för Föreningen Ordfront som är ekonomisk och juridisk värd för Mänskliga Rättighetsdagarna.

Årets tema: Rättigheter i omställningens tid

När pandemier, globalisering, klimatkatastrofer, demokratikriser, konflikter, digitalisering och nya arbetsbehov gör att förändringar sker allt snabbare – hur ser vi till att framtiden vi bygger nu är en framtid för alla? Vi bad MR-dagarnas huvudarrangörer att ge sin syn på varför temat är så avgörande i vår tid och varför mötesplatser som MR-dagarna är viktiga för att kunna driva arbetet framåt.

Helen Hugosson, från studieförbundet Sensus region Norrland, belyser styrkan i att arbeta utifrån flera olika infallsvinklar för att tackla de utmaningar som följer i omställningens spår.

– Bland våra medlemsorganisationer och samverkansparter finns trossamfund, fackförbund och ideella föreningar inom en rad olika frågor som på olika sätt jobbar för ett bättre samhälle. MR-dagarna är därför en superviktig mötesplats för både oss i Sensus och andra närstående organisationer och grupper. Här får vi möjligheten att möta myndigheter, forskare och politiker med mera och utforska hur vi tillsammans kan arbeta vidare och djupare med mänskliga rättigheter!

Mångfald av perspektiv viktigt för en rättvis omställning

»Den gröna omställningen« är en paroll som använts flitigt de senaste åren, och även om vissa förändringar är livsnödvändiga riskerar redan utsatta grupper att osynliggöras i skuggan av denna övergång till förnybar energi och grön teknik. En röd tråd i arrangörernas seminarier är att lyfta fram vilka grupper som riskerar att drabbas när vi ställer om.

Peter Johansson, universitetslektor vid Institutionen för globala studier på Göteborgs universitet, understryker även han vikten av att adressera utmaningarna holistiskt för att se till att de omställningar vi står inför blir rättvisa för alla.

– Vi behöver en diskussion om hur samhället kan ställas om på ett sätt som beaktar inte bara behovet av ekologisk hållbarhet utan också respekterar exempelvis urfolks rättigheter. De snabba klimatförändringarna har drivit på behovet av en »grön omställning«, men begreppet har till stor del kommit att kapas av kommersiella och andra krafter som ett argument för ett ökat uttag av kritiska mineraler och grön energiproduktion. Denna exploatering sker runt om i världen och inte sällan på urfolks traditionella landområden.

Även Amnesty vill kasta ljus över det ökade hotet mot urfolk och miljörättsförsvarare i omställningens tid.

– Vi i Amnesty ser många exempel på hur urfolks och miljörättsförsvarares kamp mot tvångsflyttningar, miljöförstöring och exploatering av naturresurser möts med hot, förföljelse och livsfara. Deras kamp får lite eller inget stöd från majoritetssamhället, tvärtom så beskylls de ofta för att stå i vägen för utveckling och klimatomställning, informerar Katarina Bergehed, sakkunnig på Amnesty Sverige.

Vidare är ytterligare en utmaning att rika länder exploaterar mineraler och naturresurser från det globala syd, vilket innebär att den lokala befolkningen inte får ta del av de ekonomiska fördelarna. Louise Lindfors, generalsekreterare på Afrikagrupperna, ser att den södra delen av den afrikanska kontinenten är ett exempel på ett område som drabbas hårt.

–Om matsuveränitet och självbestämmande av fördelning av naturresurser, mineraler och energi stod på agendan så skulle Afrika som kontinent kunna vara helt självförsörjande och såväl fattigdom som svält skulle minska eller upphöra. Men det är tyvärr långt kvar till en sådan verklighet.

Civilsamhället under press när världen förändras

Civilsamhället i stort är centralt för många samhällsbärande funktioner. Sedan 2023 har dock den svenska statliga finansieringen till civilsamhällesorganisationer minskat med hundratals miljoner – något som slår hårt mot demokratifrämjande rörelser. Till följd får nedskärningarna allvarliga konsekvenser, inte minst för de redan resurssvaga och utsatta.

– Det är oroväckande. Den samstämmighet som rått mellan stat och civilsamhälle har varit en viktig motkraft mot icke-demokratiska krafter. Med alla de utmaningar som vi står inför behöver vi dra åt samma håll, säger Ulrika Strand, generalsekreterare för Fonden för mänskliga rättigheter, och varnar för de långsiktiga effekter-

na av denna utveckling.

Studieförbundet Ibn Rushd ser att neddragningarna leder till minskad geografisk spridning och minskad närhet till målgrupperna. Detta riskerar att skapa en ökad polarisering där de mest sårbara ställs än längre från möjligheten att delta aktivt i samhället.

– Det är ett resurs- och tidskrävande arbete som försvåras med den omställning som sker, säger Angelica Andersson, distriktschef för Distrikt Mitt och Distrikt Norr. Hon påminner dock att det i dessa svåra tider är extra viktigt att inte tappa fokuset.

– Det är så roligt, viktigt och hoppfullt att få arbeta tillsammans med andra organisationer som har starka prioriteringar på rättighetsarbete. I den processen lär vi oss om varandra, vi får större nätverk, mer insikter om allt vi har gemensamt och kan hitta nya sätt att samverka framåt.

Att blicka framåt

MR-dagarna är en påminnelse om vikten av samverkan och dialog i en tid av stora samhällsförändringar.

Forumet är inte bara en plats för kompetensutveckling utan även en plats för att hämta energi och inspiration av varandra. För Ulrika Markgren, kyrkoherde i Svenska kyrkan Skellefteå, är det bästa med att medverka på MR-dagarna möjligheten att få lyfta och värna mänskliga rättigheter i oroliga tider.

– Det är avgörande att betona och outtröttligt arbeta för att inte göra skillnad på människor, för vårt okränkbara värde, våra mänskliga rättigheter och möjligheter till en framtid. Trots att världen många gånger känns hotfull och mörk har vi i uppgift att förmedla hopp till människor!

Genom årets forum hoppas arrangörerna sprida kunskap och metoder, och med det: bana väg för ett mer rättvist och hållbart samhälle.

Anna Wigenmark, generalsekreterare för Föreningen Ordfront, avslutar med en uppmaning:

– Det har alltid funnits och kommer att finnas situationer där rättigheter ställs emot varandra. Men en absolut grundtes är att utövandet av en rättighet inte får ske på bekostnad av andras rättigheter. Vi måste ha ögonen på den här utvecklingen tillsammans, stötta varandra och uppmärksamma negativa trender. Och MR-dagarna är en perfekt plats att göra det på.

Stort engagemang lokalt – hoppas kunna sätta rättighetsfrågorna på agendan

För första gången någonsin så arrangeras MR-dagarna i Skellefteå och intresset och engagemanget är stort. Skellefteå kommun, Region Västerbotten och Länsstyrelsen Västerbotten är stolta värdar för årets arrangemang.

Temat för Mänskliga Rättighetsdagarna 2024 är ”Rättigheter i omställningens tid”. Ett ämne som är aktuellt i Västerbotten och i synnerhet Skellefteå eftersom kommunen är mitt uppe i en omfattande samhällsomvandling.

– Skellefteå har ett snabbt växande invånarantal från hela världen och stora investeringar i den gröna industrin. Då är det viktigt att den sker på ett hållbart och inkluderande sätt, säger Jörgen Svedberg, demokratilots och barnrättsstrateg i Skellefteå kommun.

I de program som kommunen arrangerar under MR-dagarna lyfts frågan om hur minoriteter och barn påverkas när stad och kommun växer och förändras i rask takt.

– Ett ämne vi vill lyfta fram är minoriteters rättigheter och hur stora samhällsomvandlingar påverkar dessa. Vi kommer även att ha fokus på barnets rättigheter och om hur det offentliga kan ge förutsättningar för barn och ungas delaktighet och inflytande i frågor och beslut som rör dem. Det handlar även om att tillgodose barns lika rätt till en meningsfull fritid. Vi vill också berätta om hur betydelsefullt det är att ha fokus på en jämställd arbetsmarknad för en hållbar samhällsomvandling, säger Jörgen Svedberg.

För alla invånare och framtida generationer

Länsstyrelsen Västerbotten kommer att lyfta liknande teman i sina programpunkter. I en tid av snabb förändring och tillväxt i länet betonas vikten av att säkerställa att ingen hamnar utanför.

– Vi kommer bland annat lyfta frågor om en jämställd och jämlik samhällsomvandling, skydd och rättigheter i kris och krig, ungas levnadsvillkor i norra Sverige, integration och migration i omställning, likvärdig utbildning i omställningens tid och utmaningarna som finns i Norrbotten och Västerbotten, säger Rebecka Örnbjär, strateg för mänskliga rättigheter och barnrätt på Länsstyrelsen Västerbotten. Hon fortsätter:

– Länet befinner sig i en intressant samhällsomvandling, där allt går väldigt snabbt. För oss är värdskapet för MR-dagarna en möjlighet att kasta ljus över att mänskliga rättigheter är avgörande för att samhällsomställningen blir bra för alla invånare i hela länet. För oss och framtida generationer är det viktigt att en rättighetsbaserad ansats finns med hela vägen i det som pågår just nu.

Mänskliga rättigheter som förutsättning för regional utveckling

I takt med att regionen utvecklas och förändras, framhåller Region Västerbotten betydelsen av att integrera mänskliga rättigheter i alla delar av samhället.

– Regionen ser värdskapet som ett tillfälle att dels öka kunskapen generellt om mänskliga rättigheter, dels att också öka kunskapen om mänskliga rättigheter som en förutsättning för regional utveckling, säger Kerstin Hamre, projektledare regional utveckling på Region Västerbotten.

Regionen lyfter fram att det är avgörande att bredda perspektiven i arbetet med att skapa en inkluderande och hållbar regional utveckling. Alla invånare, oavsett förutsättningar, ska kunna delta fullt ut i samhället.

– Funktionsrätt ses till exempel ofta som en specifik hälso- och sjukdomsfråga men är minst lika viktig för den regionala utvecklingen. Alla västerbottningar ska kunna ta del av utvecklingen men också bidra till den, det vill säga leva ett fullgott liv med en fungerande skola, tillgång till arbetsmarknad, fritid, kultur med mera, säger Kerstin Hamre.

I sitt program kommer Regionen att lyfta just rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

– Unga med funktionsnedsättning är överrepresenterade bland unga som varken jobbar eller studerar. Om de inte får den hjälp de har rätt till ökar riskerna för ekonomisk utsatthet. Region Västerbotten har ett regionalt kompetensförsörjningsuppdrag och det är således angeläget att fundera på hur regionen kan vara delaktiga och stöttande. I denna omställningens tid behövs det fler människor i arbete. Och i ett bra samhälle finns det plats för alla, säger Kerstin Hamre.

Lyfta upp mänskliga rättigheter på dagordningen

Gemensamt hoppas de lokala värdarna att MR-dagarna ska bidra till att både stärka den egna kompetensen inom organisationen samt lyfta mänskliga rättigheter högre upp på den politiska dagordningen.

– MR-dagarna ger oss en möjlighet att sätta särskilt fokus på hur vi kan skapa ett gott liv för alla, ett samhälle mer präglat av jämlikhet, tillgänglighet och delaktighet. Det är särskilt angeläget att påminna om hur viktigt arbetet med mänskliga rättigheter är i tider av omställning och när allt ska ske väldigt fort, säger Kerstin Hamre på Region Västerbotten.

Lina Tjärnström, folkhälsostrateg i Skellefteå kommun, tillägger:

– Med arrangemanget sätts ett välkommet ljus på MR-frågorna, som nu, mer än någonsin i modern tid, är satta under press i världen. Vi hoppas att arrangemanget ska bidra till att MR-frågorna hamnar högre upp på agendan och påskyndar implementering av mänskliga rättigheter fullt ut på alla nivåer i landets kommuner, hos beslutsfattare och tjänstepersoner. Men även att medvetenheten ökar hos allmänheten om att MR-frågorna är avgörande för ett hållbart och rättvist samhälle.

– Vi ser MR-dagarna som en självklar mötesplats för att stärka vårt arbete och kompetens inom området. Vi vill också inspirera till förändring och utveckling i rättighetsarbetet. Att dialoger om mänskliga rättigheter får ta plats i ännu högre utsträckning och att vi tillsammans kan bidra till ett Västerbotten där allas mänskliga rättigheter respekteras, avslutar Rebecka Örnbjär på Länsstyrelsen i Västerbotten.

Ser fram emot ett utbyte

Förväntningarna inför forumet är höga. De lokala värdarna ser fram emot att fylla på med ny kunskap och inspiration och hoppas att de som jobbar med rättighetsfrågor på lokal och regional nivå får med sig nya verktyg som stärker upp arbetet.

Lina Tjärnström på Skellefteå kommun hoppas att många tar tillfället i akt att besöka forumet.

– Vi ser allra mest fram emot att få välkomna alla till MR-dagarna i Skellefteå och ha samtal om hur rättigheter utmanas och hur vi tillsammans, med vår och andras erfarenhet och kunskap, kan bidra till att stärka MR-arbetet lokalt och samtidigt vara en motor för rättighetsfrågor nationellt.

De lokala värdarna har sedan 2023 suttit med i en arbetsgrupp tillsammans med RF-SISU, Västerbottens-teatern/UngHästen, Samforma, Ibn Rushd distrikt Norra, Sensus Norrland och Svenska kyrkan Skellefteå pastorat.

Programmet torsdag 14 november

01. 09:15-10:00 Scen 1. Invigning

Välkomna till en fullmatad invigning av Mänskliga Rättighetsdagarna 2024. Vi bjuder på teater med Nöjesfabriken, musik med Skellefteå Kulturskola, jojk med renskötaren

Jörgen Stenberg och mer. Kristina Sundin Jonsson, kommundirektör och Evelina Fahleson, 1:e vice ordförande kommunstyrelsen hälsar välkomna till Skellefteå och Västerbotten. Allt hålls ihop av våra eminenta konferencier David Åkerlund och Niklas Larsson Lirell från UngHästen - en del av Västerbottensteatern. Arrangör: Mänskliga Rättighetsdagarna

02. 10:30-11:30 Scen 1. Rättvis omställning i Sápmi?

Det samiska folket bär en dubbel börda i klimatkrisen. Samer är en av de grupper som drabbas mest direkt av klimatkrisen i dag, samtidigt planeras också många av åtgärderna som måste till i klimatomställningen på samisk mark. Hur ser det samlade trycket på samiska marker ut? Hur påverkar omställningspolitiken samers mänskliga rättigheter och kulturella överlevnad? Vad är vägen framåt? Välkommen på panelsamtal om klimatförändringar, samisk kamp och mänskliga rättigheter.

Medverkande: Aili Keskitalo, Amnesty Norge, Åsa Larsson Blid, Samerådet, Jörgen Stenberg, Renskötare

Moderator: Tilda Pontén,

Amnesty Sverige

Arrangör: Amnesty Sverige

03. 10:30-11:30 Scen 2

How Can We Ensure Children's Right to Meaningful Leisure Time?

Children's leisure time is crucial for their sense of coherence and acts as a protective factor, especially for those in challenging home or school situations. In Sweden, the responsibility often falls on parents, risking exclusion for vulnerable children. Skellefteå Municipality addresses this with Cultural and Leisure Guidance, inspired by Copenhagen's »Fritidsguiderna KBH«. Join Copenhagen and Skellefteå Municipalities to explore this inclusive approach.

Participants: Josefine Rosholm Larsen, Morten Hørlyck Augustesen, Rikke Rasmussen, Copenhagen Municipality, Samuel Rönnblom, Skellefteå Municipality

Moderator: Ragnar Granstrand, Skellefteå Municipality

Organizer: Skellefteå Municipality

04. 10:30-11:30 Scen 4. Korruptionsbekämpning och en god förvaltning för en hållbar välfärd

Samhället står inför flera utmaningar som innebär snabba och omfattande omställningar av den offentliga sektorn. Stora och tunga investeringar behöver göras samtidigt som kompetensförsörjningsutmaningen medför att behovet av nya arbetssätt och kreativa lösningar ökar. Vilka risker bör vi vara uppmärksamma på och hur förebygger vi bäst för att bevara kommuners och regioners integritet och omutbarhet?

Medverkande: Cecilia Berglin, Sveriges Kommuner och Regioner

Arrangör: Sveriges Kommuner och Regioner

05. 10:30-11:30 Scen 5. Föräldraskapsstöd i omställningens tid - för barnets bästa

Föräldrar har en unik möjlighet att främja barns hälsa och utveckling. Barn har rätt till goda och trygga uppväxtvillkor och barnets föräldrar har ett gemensamt ansvar för detta. Enligt barnkonventionen ska konventionsstaterna stötta föräldrarna i det åtagandet.

Stöd i föräldraskapet är en av de viktigaste insatserna samhället kan göra för att undvika ojämlikhet och negativa utfall för barn och unga. Hur ska stödet till föräldrar hålla ihop under barnets hela uppväxt i en tid av

ständig omställning?

Medverkande: Elenor Nygren, Tony Boman, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd

Arrangör: Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd

06. 10:30-11:30 Tjärdalen. Ett liv fritt från våld

Rättigheter i omställningens tid är rätten att leva ett liv fritt från våld, vilket också är en jämställdhetsfråga. Jämställdhet är ett av Agenda 2030s målområden. I ett jämställt samhälle lever kvinnor och barn fria från våld. Trots det ser vi många tecken på att utvecklingen går åt motsatt håll. Detta seminarium som delvis hålls på engelska kommer att handla om våldsutsatthet och förebyggande åtgärder, inte minst på arbetsplatsen. During the session we will learn more about Ilitha Labantu, an organisation in Cape Town who strives to end violence and abuse against women in disadvantaged communities.

Medverkande: Ella Mangisa, Ilitha Labantu, Lena Stenvall, utbildare, Peter Rung, Södra Gotland samverkar

Moderator: Monica Widman Lundmark, Medlefors Folkhögskola

Arrangör: Medlefors Folkhögskola

07. 10:30-11:30 Saiva. Så kan vi gemensamt fylla glappen i de sociala skyddsnäten

Att få sina grundläggande behov tillgodosedda är en mänsklig rättighet, och vi lyfter hur civilsamhället kan bidra till att fylla glappen i samhällets sociala skyddsnät. Röda Korset visar på civilsamhällets roll i att bidra till att alla människor får förutsättningar att vara resurser i en tid av social omställning och förändring. När de grundläggande humanitära behoven, inklusive hälsa och vård, är uppfyllda kan varje människa vara en resurs.

Medverkande: Anna Svensson, Sara Bogefeldt Darlin, Therése Landin, Alexandra Sundberg, Svenska Röda Korset

Arrangör: Svenska Röda Korset

08. 10:30-11:30 Myran. Skolan – demokratins fanbärare?

Skolan är ett av politikens viktigaste områden, både nationellt och kommunalt. Framtidens skola kommer att se annorlunda ut än idag, men kommer den att vara för alla? Hur utbildar vi framtidens beslutsfattare när våra samhällsliga värden riskeras att suddas ut? Utifrån dagens politiska signaler, löften och utspel ser vi vissa risker, till exempel att skolans demokrati- och värdegrundsuppdrag ska tonas ned. Något som på sikt kan skada vår demokrati.

Medverkande: Helen Forsström Norén, Jannica Andreasson, J&H Perspektiv

Arrangör: J&H Perspektiv

09. 10:30-11:15 Konstverkstan

När demokratin utmanas

Hur ska vi förstå de politiska förslag som läggs fram och genomförs utifrån ett öppet och demokratiskt Sverige? Vad händer när politiska förslag som läggs fram med mål om att bekämpa kriminaliteten och främja tryggheten i samhället samtidigt utmanar och påverkar principer om människors lika värde, likabehandling och rättssäkerhet? När ett paradigmskifte inom migrationspolitiken innebär åtgärder och förslag som påverkar hela samhället och den tillit vi har till samhället.

Medverkande: Heike Erkers, Monica Engström, Akademikerförbundet SSR

Arrangör: Akademikerförbundet SSR

10. 10:30-11:15 Scen 3. Den glömda gruppen på arbetsmarknaden – om låg teoretisk begåvning

Låg teoretisk begåvning är ett begrepp som vi inte talar så mycket om men som i vårt informationsintensiva samhälle får stora effekter för de som berörs. Samhällets stöd är dock kopplat till en näst intill knivskarp gräns mellan att anses ha en funktionsnedsättning eller ej. Detta gör att gruppen som finns i den nedre delen av normalvariationen många gånger står helt utan stöd trots omfattande svårigheter.

Medverkande: Ulrica Persson, Skoopi

Arrangör: Skoopi

11. 11:30-12:15 Konstverkstan. Hur kan vi stärka ungas skyddsfaktorer mot destruktiva och antidemokratiska tankemönster?

Vi lever i ett alltmer polariserat samhälle där debatten hårdnar och grupper ställs mot varandra. Många unga upplever att de inte hörs eller räknas med och känner en minskad framtidstro. Då är det lätt att falla in i antidemokratiska tankemönster om att samhället inte fungerar, att de folkvalda inte gör det som behövs och att någon behöver gripa in - om så med odemokratiska eller olagliga metoder.

Medverkande: Liam Sallmander, Maria Bolme, Stiftelsen Fryshuset

Arrangör: Stiftelsen Fryshuset

12. 11:30-12:15 Scen 3. Respekt för rättigheter – hur skapar vi ett gott liv för alla?

Sverige ratificerade FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning år 2009. Det råder dock konsensus om att det än idag återstår mycket arbete innan vi har ett samhälle präglad av jämlikhet, tillgänglighet och delaktighet. I flertalet rapporter betonas till och med att jämlikheten blivit sämre med ökande klyftor som följd. Mänskliga rättigheter är ett kärnuppdrag för offentlig förvaltning. Hur prioriteras det när resurserna är knappa eller när rättigheter står mot varandra?

Medverkande: Elin Åberg, Funktionsrätt Västerbotten, Kerstin Hamre, Region Västerbotten, Katarzyna Wikström, Skellefteå kommun, Per-Daniel Liljegren, Storuman kommun, Britt-Mari Malm, Hjärnkoll Västerbotten

Arrangör: Funktionsrätt

Västerbotten

13. 12:30-13:30 Scen 1. Mänskliga rättigheter mellan hopp och förtvivlan

Margot Wallström har en lång meritlista. Hon har bland annat varit EU-kommissionär, FN:s representant i frågor som rör konfliktrelaterat sexuellt våld, och innehåft flera ministerposter, senast som utrikesminister. På MR-dagarna berättar hon mer om sitt nya uppdrag kopplat till återuppbyggnaden av Ukraina, en feministisk utrikespolitik samt hur vi, trots en orolig omvärld, kan och måste finna hoppet för att fortsätta arbetet för mänskliga rättigheter.

Medverkande: Margot Wallström

Arrangör: Föreningen Ordfront, Mänskliga Rättighetsdagarna

14. 12:30-13:30 Scen 2. En människorättslig omställning – med FN:s rekommendationer som verktyg

Under 2024 har Sverige granskats i två FN-kommittéer, om konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter och funktionsrättskonventionen. Representanter från Institutet för mänskliga rättigheter, samordnande organisationer från civilsamhällets MR-nätverk och Regeringskansliet diskuterar hur FN-granskningen kan stärka mänskliga rättigheter i Sverige. Hur kan FN:s rekommendationer användas i ett systematiskt, kontinuerligt och transparent människorättsligt arbete i Sverige? Hur arbetar regeringen, civilsamhället och institutet för att följa upp och genomföra rekommendationerna?

Medverkande: Fredrik Malmberg, Linde Lindkvist, Ola Linder, Institutet för mänskliga rättigheter, Caroline Karlström Mitt, Regeringskansliet, Charlotta Göller, Fonden för mänskliga rättigheter, Nicklas Mårtensson, Funktionsrätt Sverige

Arrangör: Institutet för mänskliga rättigheter

15. 12:30-13:30 Scen 4. Teater: Vi är inte döda, bara döva

Välkommen till en föreställning där audism inte bara är ett ord – det är en verklighet som måste belysas. I en hållbar framtid ser vi ett samhälle där teckenspråk är lika självklart som luften vi andas och rätten till all kommunikation och delaktighet säkerställs, både för vår generation och kommande generationer. Genom vår föreställning vill vi inspirera och engagera, och vi bjuder in dig att vara en del av förändringen.

Medverkande: Camilla Attestål

Arrangör: Sveriges Dövas Riksförbund

16. 12:30-13:30 Scen 5. Ung same i omställningens tid

Omställningarna i norra Sverige berör unga! Deras röster är viktiga och i detta seminarium får vi möjlighet att lyssna till ett samtal som ger oss en bild av unga samers syn på den gröna omställningen. Myndigheten för ungdoms- & civilsamhällesfrågor (MUCF) har ett regeringsuppdrag att förebygga och motverka rasism mot unga samer. I det här samtalet lyfter vi tillsammans med Sanningskommissionen för det samiska folket hur unga samer upplever att den gröna omställningen påverkar dem i fråga om framtid men också den rasism som de utsätts för.

Medverkande: Ann-Lill Drugge, Umeå Universitet, Dharana Favilla, Outi Krekula, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Sara-Elvira Kuhmunen, Sáminourra

Arrangör: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Sanningskommissionen för det samiska folket

17. 12:30-13:30 Tjärdalen. Rättighetsaktivism bland nationella minoriteter och urfolk under omställningens tid

På MR-dagarna 2014 arrangerades ett panelsamtal med representanter från Sveriges urfolk och de nationella minoriteterna. 10 år senare vill vi ta upp tråden igen för att se vilka utmaningar och möjligheter som vi står inför idag i omställningens tid. Vilka är de mest angelägna frågorna vi står inför dom kommande åren och vad har hänt sedan förra panelsamtalet? Samtalet synliggör Sveriges urfolk och nationella minoriteters kamp för lika kulturella rättigheter.

Medverkande: Theo Leofler, Judiska ungdomsförbundet, Britt-Inger Hedström Lundqvist, RUNG, Eva Forsberg, Amnesty Sápmi, Kalle Kinnunen, Sverigefinska ungdomsförbundet, Mervi Erkheikki, Svenska Tornedalingarnas Riksförbund

Moderator: Kristina Sehlin Macneil, Umeå Universitet

Arrangör: Sensus

18. 12:30-13:30 Saiva. Rätten till positiva rörelseupplevelser

Denna programpunkt är en presentation med representanter från RF-SISU Västerbotten om rätten till positiva rörelseupplevelser och hur vi lyckas med det. Att främja positiva rörelseupplevelser handlar inte om att röra på sig mer – utan om att skapa meningsfulla och berikande upplevelser så att fler ska vilja, våga och kunna vara aktiva genom hela livet. En form av vaccination mot stillasittande som inte bara bidrar till bättre hälsa till enskilda individer, utan till en friskare befolkning som tål påfrestningar och är resiliert i snabba omställningar.

Arrangör: Riksidrottsförbundet och SISU (RF-SISU) Västerbotten

19. 12:30-13:30 Myran

Se uppdaterat program på webben.

20. 12:30-13:15 Konstverkstan

Bris Barnrapport 2024: Hur mår barn i en värld där oron ökar?

När barn berättar finns det hopp! De senaste årens utveckling av klimatkrisen, krig i omvärlden, ekonomin och kriminalitet påverkar barn och barns mående. Under 2023 ökade samtalen till Bris med 16 procent. Med utgångspunkt i Bris senaste Barnrapport, den årliga rapporten om barns livssituation i Sverige, pratar vi om hur barn mår i en värld där oron ökar och snabbt förändras. Vi pratar om samtalen till Bris och hur vi kan stödja och stärka barn, här och nu och framöver.

Medverkande: Cecilia Oddbjörnsdotter, Skolkurator, Erik Nilsson, Bris

Arrangör: Bris

21. 12:30-13:15 Scen 3. Unveiling the Dark Side of Electric Cars: Aggressive Mining in the Himalayas

The two panelists will give their view in two different perspectives, Arne Müller from a Swedish, Europe-

an view and Dr. Lobsang Yangtso from the Himalayas, The Tibetan plateau. What happens when we here in Europe go further in our transformation to »green« energy? How does it affect other parts of the world where we might get the minerals needed for batteries from? What are the dangers of the hunt for minerals in countries with lesser legislation around environment, working conditions and human rights?

Participants: Arne Müller, journalist and author,

Dr. Lobsang Yangtso, Tibet Network

Moderator: Katrin Goldstein-Kyaga

Organizer: Svenska Tibetkommittén

22. 13:30-14:15 Konstverkstan. Hur kan hyresvärdar jobba förebyggande mot diskriminering

Hur kan hyresvärdar jobba förebyggande för att minska diskrimineringen på bostadsmarknaden? Malmö mot Diskriminering har tillsammans med fastighetsägare utforskat olika arbetsätt och metoder för hur de kan minska riskerna för att diskriminering ska uppstå på bostadsmarknaden. I detta seminarium berättar vi både om våra erfarenheter av hur diskriminering på bostadsmarknaden ser ut, utifrån diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet, och hur fastighetsägare själva ser på diskriminering samt hur vi som civilsamhällesaktör kan stötta och uppmana hyresvärdar att arbeta förebyggande mot diskriminering.

Medverkande: Jerk Elmén, Melinda Sjunnesson, Malmö mot Diskriminering

Arrangör: Malmö mot Diskriminering

23. 13:30-14:15 Scen 3. Det räcker inte bara att överleva, man måste leva också!

I över 20 år har Unghästen arbetat i skolor och arbetsplatser kring temat psykisk ohälsa/ hälsa. Erfarenheten från detta arbete har destillerats i metoden Trygga Klassrum. I workshopen erbjuds möjligheten att ta del av metoden genom engagerande övningar och utforskande samtal om utmaningar och möjliga orsaker till den växande psykiska ohälsan hos unga och hur vi kan förmedla hopp i en värld i omställning.

Medverkande: Albin Avander, David Åkerlund, Malin Lundqvist

Arrangör: Västerbottens-teatern

24. 14:00-15:00 Scen 1. Försvara SRHR – så kan vi stärka demokrati och mänskliga rättigheter i en tid av hat, hot och desinformation

De senaste åren har civilsamhällets utrymme minskat alltmer. Bland annat ser vi minskad finansiering och ökat ifrågasättande och motstånd mot demokrati och mänskliga rättigheter. Motståndet är globalt och sker nationellt i Sverige och inkluderar ofta ett motstånd mot sexuell och reproduktiva hälsa och rättigheter (SRHR). Hat och hot mot sagoläsande dragqueens, falska rykten om sexualupplysning och halade regnbågsflaggor. I det här seminariet försöker vi förstå de rörelser som motarbetar sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och rusta oss för framtiden. Vilka aktörer är de största hoten mot SRHR och hbtqi-frågor? Hur samverkar de olika rörelserna med varandra? Och vad behöver organisationerna i civilsamhället göra för att stå emot hat och hot, och i stället stärka våra rörelser i en ny tid?

Arrangör: RFSU

25. 14:00-15:00 Scen 2. Vad behövs för att säkerställa att de mänskliga rättigheterna skyddas och främjas i tider av kris och krig?

Seminariet tar avstamp i tidigare kunskap om hur de mänskliga rättigheterna kan skyddas och främjas i tider av kris och krig. I samtal mellan olika aktörer undersöker vi vad som har hänt sedan pandemiåren, vilka lärdomar som dragits och hur vi kan använda dem i en tid där så mycket ställs om. Vad behöver olika aktörer göra för att säkerställa att de mänskliga rättigheterna skyddas och främjas i tider av kris och krig?

Arrangör: Länsstyrelsernas samordningsuppdrag i mänskliga rättigheter, Nätverket MR och kris

26. 14:00-15:00 Scen 4.

Se uppdaterat program på webben.

27. 14:00-15:00 Scen 5. En skola fri från rasism och diskriminering?

Alla elever har rätt till en utbildning fri från diskriminering. Trots det ökar anmälningarna till DO om diskriminering i skolan som har samband med etnisk tillhörighet. En betydande andel av de som utsätts är afrosvenska elever. Hur ser elevernas vardag i skolan egentligen ut? Hur påverkas skolgången? Vilket är skolans ansvar? Och vad behöver göras? Diskrimineringsombudsman Lars Arrhenius diskuterar bland annat med representanter för civilsamhället.

Medverkande: Lars Arrhenius, Diskrimineringsombudsman

Arrangör: Diskrimineringsombudsmannen

28. 14:00-15:00 Tjärdalen. Fostering Resilience in Ukraine: Empowering Human Rights Education Through Digital Innovation in Times of Transition

Discover how our project harnesses digital solutions to amplify human rights education amidst the evolving conflict in Ukraine. Join our panel as we discuss the importance of balancing immediate security concerns with long-term sustainability goals. Learn how tailored digital education can empower Ukrainian partners, fostering hope for a brighter future that aligns with the Sustainable Development Goals.

Moderator: Karen da Costa, University of Gothenburg

Organizer: Faculty of Social Sciences, University of Gothenburg

29. 14:00-15:00 Saiva. Omställningen till en inkluderande arbetsmarknad utan särlösningar

Deltagarna i projektet Disabled Refugees Welcome - Rätten till arbete berättar om sina erfarenheter på den svenska arbetsmarknaden. FN:s Funktionsrättskommitté har nyligen riktat skarp kritik mot Sverige och uppmanat att säkerställa jämlik tillgång till arbetsmarknadsstöd för migranter med funktionsnedsättning. Supported Employment är en metod för konkret stöd på arbetsplatsen med individens vilja och förutsättningar som utgångspunkt.. Alla kan delta på den ordinarie arbetsmarknaden utan kostsamma och exkluderande särlösningar.

Medverkande: Mikael Klein, WiljaGruppen, Projektdeltagare Disabled Refugees Welcome - Rätten till arbete

Arrangör: Independent Living Institute, Misa

30. 14:00-15:00 Myran. Utbildningsfrågor, interkulturalitet och nationella minoriteter

I denna session presenterar och diskuterar vi utvecklingsarbetet vid Lärarutbildningen vid Södertörns högskola. Arbetet består av tre olika delar. Det gäller dels arbetet med den interkulturella profil som vi har vid Lärarutbildningen, dels regeringsuppdrag beträffande revitalisering av romani chib och skapandet av en lärarutbildning med inriktning mot nationella minoriteter. Utöver det finns det också sedan ett par år ett nätverk för Migration, Nationella minoriteter och Utbildningsfrågor (MINUT).

Medverkande: Farhad Jahanmahan, Kati Dimiter-Taikon, David Gunnarsson, Södertörns högskola

Arrangör: Lärarutbildningen, Södertörns högskola

31. 14:30-15:15 Konstverkstan. Drömboende med oslagbart läge - så skapar vi trygga hem för kvinnor och barn i omställningens tid

Hur ser tillgången på ett tryggt och stadigvarande boende ut för våldsutsatta kvinnor och barn i omställningens tid? I Skellefteå ökar invånarantalet kraftigt och majoriteten av inflyttarna är män parallellt med att mansdominerade

arbetsplatser premieras. Många våldsutsatta kvinnor står inför valet mellan hemlöshet och våld då bristen på bostäder är stor. Unizon presenterar en rad lösningar för kvinnors och barns rätt till en trygg bostad att leva i.

Arrangör: Unizon

32. 14:30-15:15 Scen 3. 10 steg i det praktiska barnrättsarbetet

Vi pratar ofta om implementering av FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen. Men hur gör vi, i vilken ände börjar vi och hur får vi fart i arbetet? Hur blir det hållbart och vad gör skillnad för barn? Den här föreläsningen går från teori till praktik genom 10 viktiga steg i arbetet med barnets rättigheter.

Medverkande: Åsa Ekman, Åsa Ekman AB
Arrangör: Åsa Ekman AB

33. 15:30-16:30 Scen 1. Kan muslimska organisationer överleva i det nya samhället?

Det hårdnande politiska landskapet och det minskade utrymmet för civilsamhället försvårar organisering för organisationer inom det svenskmuslimska civilsamhället på flera sätt. I denna programpunkt ställer vi frågan: Kan muslimska organisationer överleva i det nya civilsamhället?

Medverkande: Anna Waara, Ibn Rushd Studieförbund, Fredrik Engström, advokat
Arrangör: Ibn Rushd Studieförbund

34. 15:30-16:30 Scen 2. Just Transition in our Food System: Food is a Human right

Afrikagrupperna invites you to a crucial seminar with international guests from our partner organization La Via Campesina, Christine Nabwami from Uganda and Brenda Muronda from Zimbabwe. In this seminar, we explore the pressing issue of food as a human right, and the global challenges surrounding our food system. The panelist will take us through what a Just transition in our Food System should reflect.

Participants: Brenda Muronda, Christine Nabwami, La Via Campesina
Moderator: Louise Lindfors, Afrikagrupperna
Organizer: Afrikagrupperna

35. 15:30-16:30 Scen 4. Rätten till ett hållbart arbetsliv

På pappret bejakar vårt samhälle inkludering där alla få vara med och bidra. I praktiken har personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) såsom adhd och autism sämre möjligheter att få och behålla ett arbete, trots att det är en mänsklig rättighet enligt FN-konventionen. Kravet på snabba och fortlöpande omställningar till nya verktyg, metoder och arbetssätt gör det extra svårt för personer med kognitiva svårigheter. Resultatet blir stress, sjukskrivningar och utanförskap.

Medverkande: Anki Sandberg, Matilda Berglund Calais, Riksförbundet Attention, Jerk Elmén, Malmö mot Diskriminering, Veronica Magnusson, Vision
Arrangör: Riksförbundet
Attention, Vision

36. 15:30-16:30 Scen 5. Omställning eller anpassning i Sápmi

Klimatförändringarna driver på behovet av »grön omställning« som har blivit synonymt med ökat uttag av kritiska mineraler och grön energiproduktion – ofta på urfolks marker. Detta påverkar deras rättigheter till försörjning, samt bevarande och utveckling av kultur och språk, negativt. I Sverige är renskötseln extra hårt drabbad av klimatförändringarna och sameer är de första att framhålla att åtgärder måste tas. Hur kan omställning beakta både global ekologisk hållbarhet och urfolks rättigheter?

Medverkande: Inger-Ann Omma, renskötare, Kristina Sehlin MacNeil, Umeå universitet, Marianne Bogle, CRS Sweden, Sara-Elvira Kuhmunen, Sáminourra
Moderator: Peter Johansson, Göteborgs universitet
Arrangör: Samhällsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet, Vårdduo-Centrum för samisk forskning, Umeå universitet

37. 15:30-16:30 Tjärdalen. Hållbar omställning - för varje människa och för vår planet

Pågående forskning vid Göteborgs universitet visar att då människor inte känner sig delaktiga så sjunker deras beredvillighet att acceptera miljöpolitiska åtgärder, något som i förlängningen kan leda till att det blir svårt att på politisk väg få igenom nödvändiga beslut. Hur kan mänskliga rättigheter ge vägledning för en hållbar klimatomställning? Och hur ställer vi om utan att lämna någon utanför? Seminariet sker som panel-samtal med bland andra civilsamhället och verksamhetsföreträdare.

Medverkande: Sverkers Jagers, Göteborgs universitet

Arrangör: Västra Götalandsregionen

38. 15:30-16:30 Saiva. Integration och migration i omställning – så kan vi stärka rättigheterna

Länsstyrelsen Västerbotten, tillsammans med kommuner och civilsamhälle som driver integrationsprojekt, delar metoder och arbete med rättighetsbaserade arbetssätt (RBA) som en del i att stärka rättigheter och möta de utmaningar som nyanlända, asylsökande, ensamkommande barn (EKB) och skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet möter. RBA är en metod som möjliggör arbete för att stärka rättigheter, vilket är särskilt värdefullt när rättigheter utmanas och aktörernas förmåga att arbeta med målgrupperna förändras. Medverkande: Lilian Sahlin, Länsstyrelsen Västerbotten

Arrangör: Länsstyrelsen
Västerbotten

39. 15:30-16:30 Myran. Barndomen – en omställningens tid kring hälsa, kropp, sexualitet och relationer

Interaktiv föreläsning med pedagogen Sofie Olovsson och sexologen Johanna Ivarsson som med fakta och pedagogiska knep ger en grund i allas vårt ansvar att ge barn tillgång till bästa möjliga hälsa och utveckling. Hur kan vuxna tidigt, medvetet och långsiktigt ha samtal med barn om sexualitetsfrågor? Kan vi vänta med sexualkunskapen tills barn är äldre? Hur förebyggs sexuella övergrepp? Hur kan barns självkännet, kroppskunskap och hälsa stärkas?

Medverkande: Johanna Ivarsson, Sofie Olovsson, Jämlikt.nu
Arrangör: Jämlikt.nu

40. 15:30-16:15 Konstverkstan. Rättvis klimatomställning över generationsgränserna: workshop för en mer hållbar framtid

Såväl unga som äldre upplever en ökad oro för klimatförändringar och framtidens världsläge. För att skapa en rättvis klimatomställning behöver vi agera tillsammans över generationsgränserna och dra nytta av vårt samlade engagemang. Vi välkomnar dig som är 15-25 eller över 65 år att delta i denna workshop som handlar om hur vi kan engagera oss och påverka, och på köpet få en känsla av ökad social gemenskap.

Arrangör: Fair Action

41. 15:30-16:15 Scen 3. »Att arbeta i hemtjänsten är att bli del av den svenska familjen«

Yuliia, Shoiria och Anastasiia lämnade Ukraina efter Rysslands invasion utan att veta vart de skulle ta vägen. Efter tre månader i Sverige, utan att kunna prata någon svenska och utan vårderfarenhet erbjöds de traineeanställningar inom hemtjänsten i Skellefteå. Under några omtumlande månader lärde de sig ett nytt yrke och ett nytt språk på samma gång. Välkommen att ta del av hur det påtvingade uppbrottet från livet i hemlandet, följt av erfarenheter inom hemtjänsten i Skellefteå, har lett till nya insikter, möjligheter, prioriteringar och livsval.

Medverkande: Anastasiia Papakina, Halyna Netteltoft, Shoiria Orazmedova, Yuliia Chmil, Skellefteå kommun
Moderator: Anna-Klara Granstrand, Skellefteå kommun
Arrangör: Erikslids Hemtjänstområde

En kväll i hoppets tecken!

Under kvällen den 14 november erbjuds kvällsprogram för MR-dagarnas besökare och andra intresserade. Fri entré till allt! Utställarna håller öppet till klockan 18 och det finns möjlighet att mingla med gamla och nya bekanta i Södra foajén. Fri entré

17:15 – 18:00 Scen 4. Live från scenensamtal med Margot Wallström

Om hembygden, kvinnornas roll i omställningen, förtvivlan men också hopp.

Samtalet leds av Lina Tjärnström, folkhälsostrateg,
Skellefteå kommun
Arrangör: Skellefteå kommun

18:30 – 20:30 Scen 2. Allt som är värt – teaterföreställning med efterföljande samtal

Arrangör: Unghästen – en del av Västerbottens-teatern
Först till kvarn gäller. Insläpp från 18.10
Läs mer om teatern på sid 24!

19:00 – 20:30 Scen 1. Give hope!

Konsert med internationella och lokala musiker.
Arrangör: Svenska kyrkan, Skellefteå kommun
och Sara Kulturhus
Biljett måste bokas separat, se mer info på
mrdagarna.se

Programmet fredag 15 november

42. 08:00-08:45 Scen 1. Grön omställning – för vem?

På några få år har en rad stora industriprojekt kopplade till »den gröna omställningen« presenterats i norra Sverige. Det finns förhoppningar om stora framsteg i klimatomställningen och ett lyft för hela regionen. Men det finns också en annan sida av de stora projekten. Renskötseln blir än mer utsatt när nya vindkraftparker, elledningar och gruvor tar mark i anspråk. Glesbygdsbor ser att inte ens miljardinvesteringar ger inflyttning och intäkter till bygden. I städerna kan bostadsbrist och personalbrist göra livet svårare. Än så länge har de som bor i denna del av Sverige inte fått chans att besvara den avgörande frågan: Vilket samhälle vill vi bo i om 20 år när de nya industrierna står på plats?

Medverkande: Arne Müller, journalist och författare

Arrangör: Föreningen Ordfront, Mänskliga Rättighetsdagarna

43. 09:00-10:00 Scen 1. Tro och religion som sammanhållande kraft i samhället

Om vikten att omvärdera sin inställning mitt i en omställning. Sverige beskrivs ofta som ett av de mest sekulariserade länderna i världen. Men kyrkan är och har varit en naturlig och aktiv del av samhällsbygget, samtidigt som tron har varit en privatsak. I omställningens tid möter vi allt oftare människor och sammanhang som ger tro och religion större utrymme. Hur skall vi leva tillsammans och lära av varandra? Kan religion vara en resurs i mötet med den andra och bidra till psykisk hälsa och minskade fördomar?

Medverkande: Anna Hjälms, Svenska teologiska institutet i Jerusalem, Åsa Nyström, Biskop i Luleå stift, Ulrika Markgren, Svenska kyrkan

Moderator: Marika Griehsel, journalist

Arrangör: Svenska kyrkan

44. 09:00-10:00 Scen 2. Varför har mitt språk inga appar?

Digitaliseringen har en betydelsefull roll för såväl bevarandet som utvecklingen av de nationella minoritetsspråken. Nationella minoritetsspråk som meänkieli och romska riskerar att hamna utanför flera digitala sammanhang på grund av bristande tillgång till appar och andra digitala verktyg. Digitaliseringen förutsätter nämligen en digital språkinfrastruktur som saknas för flera av språken. Panelsamtalet lyfter frågor om hur digitaliseringen kan stärka förutsättningar för de nationella minoritetsspråken att leva vidare och utvecklas i Sverige.

Medverkande: Elina Kangas, Rickard Domeij, Sari Pesonen, Institutet för språk och folkminnen

Moderator: Göran Lahti, Institutet för språk och folkminnen

Arrangör: Institutet för språk och folkminnen

45. 09:00-10:00 Scen 4. How Can Women's Political Participation Be Safeguarded in a Time of Transition?

Today, civil society actors face pushback across the world, especially in autocratic countries where repressive laws are spreading. Together with women's rights organization ACFODE from Uganda, the seminar will discuss strategies and ways to navigate in a shrinking civic space. This with a special focus on challenges and opportunities for women's advocacy and political participation, and how it can be ensured in times of transitions, both in Uganda and Sweden.

Participants: Regina Bafaki, Action for Development, Margot Wallström

Organizer: Fonden för mänskliga rättigheter

46. 09:00-10:00 Scen 5. Barns rättigheter i tider av kris: prioritering, delaktighet och handling

Trots tider av stora förändringar, oroligheter och ekonomiska nedskärningar får barns rättigheter inte bortprioriteras. Vi måste stärka synen på barn som rättighetsbärare och prioritera deras delaktighet. Barnkonven-

tionen måste tillämpas praktiskt. Workshopen syftar till att stärka arbetet med att integrera barns rättigheter och dela erfarenheter för att främja, skydda och stärka dessa i Sverige.

Medverkande: Edvin Johansson, Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer, Fredrik Malmberg, Institutet för mänskliga rättigheter, Juno Blom, Barnombudsmannen, Pernilla Baralt, UNICEF, Jörgen Svedberg, Skellefteå kommun

Arrangör: UNICEF Sverige

47. 09:00-10:00 Tjärdalen. En omställning utan funkofobi är lika enkelt som att bygga lego!

När vi skriver att omställning utan funkofobi är lika enkelt som lego menar vi det. Om alla klossar är kvadrater av samma storlek kommer det inte dröja länge innan bygget rasar. För att bygga stabilt måste du använda klossar med olika form och funktion. Likaså kan vi inte bygga samhället utifrån ett kvadratisk tankesätt, utifrån en norm! Kom och lyssna på ungas egna tankar om funkofobi och omställningen i Sverige.

Medverkande: Johanna Forsberg, Nätverket unga för tillgänglighet, Linus Johansson, Unga med synnedläggning, Oscar Sjökvist, Unga rörelsehindrade, Liv Marklund, Unga Hörselskadade

Moderator: Maria Montefusco, Myndigheten för delaktighet

Arrangör: Unga med synnedläggning

48. 09:00-10:00 Saiva. Konsultation i frågor som rör det samiska folket, kommuner och regioners arbete

Den konsultationsskyldighet som gäller sedan den 1 mars 2024 berör många verksamhetsområden i kommuner och regioner, ex. detalj- och översiktsplanering, kultur- och fritid liksom besöksnäringen. Detsamma gäller beslutsfattande som rör samisk skola, samisk äldreomsorg och samisk förskola i kommunerna. För regionernas del kan konsultationsskyldigheten bli aktuell exempelvis vid vissa beslut om sjukvård och regional utveckling. Ett väl fungerande konsultationsförfarande kan vara en nyckel i att säkerställa att utveckling och omställning sker på ett hållbart vis.

Medverkande: Cecilia Ramqvist, Helena Linde, Sveriges Kommuner och Regioner

Arrangör: Sveriges Kommuner och Regioner

49. 09:00-10:00 Myran Från öppna era hjärtan till åk hem

En demokrati-, integrations- och migrationspolitik i omställning i Sverige. Vad får detta för konsekvenser? Har alla samma rättigheter i Sverige idag? Röster från mammor och ungdomar som lever på den särskilt utsatta platsen Skäggetorp i Linköpings kommun, om segregation, utbildning, gängkriminalitet och framtidshopp och råd till Norra Sverige att inte bygga in segregationen.

Medverkande: Sira Jokinen Lisse, KISAM-Världens mammor och Världens ungdomar, Ungdomar från KISAM-Världens ungdomar

Arrangör: KISAM-Världens mammor och Världens ungdomar Ideell förening

50. 09:00-10:00 Konstverkstan Rättighetsdialoger i Norrbotten och Västerbotten

Vilka är de största utmaningarna i Norrbotten och Västerbotten när det gäller till exempel barns levnadsvillkor, olika grupperns möjligheter på arbetsmarknaden eller förutsättningar för att vara delaktig i samhället?

Under 2024 genomför länsstyrelserna i Norrbotten och Västerbotten rättighetsdialoger som ska mynna ut i en lägesbild som bygger på rättighetsinnehavarnas eget perspektiv och ger en fördjupad bild av hur det är att leva i norra Sverige, ur ett rättighetsperspektiv.

Medverkande: Kristine Lejonklou, Länsstyrelsen Norrbotten, Rebecka Örnbjär, Länsstyrelsen Västerbotten

Arrangör: Länsstyrelsen Norrbotten, Länsstyrelsen Västerbotten

51. 09:00-09:45 Scen 3. Den hållbara människan – om muntligt berättande och dess användningsområden

Vilka funktioner har berättelser i våra liv? I alla tider har berättelser använts för att förmedla känslor och ska-

pa förståelse, utveckla empati och förmedla praktisk visdom. Genom berättelser låter vi också omvärlden ta del av vilka vi är. Det gäller oss som enskilda individer, föreningar, företag eller - varför inte en hel kommun! Västerbottensteaterns NBC arbetar efter devisen att alla människors berättelser är värda att lyssna på. Under MR-dagarna presenterar vi vår verksamhet och ger en prova på-workshop i muntligt berättande.

Medverkande: Robert Herrala, Västerbottensteatern

Arrangör: Västerbottensteatern

52. 10:00-10:45 Scen 3. Kultur förändrar inom Kriminalvården och SiS

Kultur för Livet är Skådebanans kulturverksamhet inom Kriminalvården och SiS. Deltagarna ges möjlighet att reflektera över livsval och genom kulturen hitta nya sidor av sig själva. En möjlighet att så ett frö till förändring och andra livsval när de släpps fria. Deltagarna säger att de hittar nya intressen, får andra perspektiv på sitt liv och får verktyg att hantera situationer på andra sätt.

Arrangör: Skådebanan Riks

53. 10:30-11:30 Scen 1. Säkerhetspolitiseringsen - det krympande utrymmet för minoriteter att verka i vår samtid

Säkerhetsfrågan har blivit allt mer central i Sverige, och med det har flera repressiva förslag, som inskränker våra fri- och rättigheter, motiverats med att landets säkerhet behöver stärkas. Denna process kallas för säkerhetspolitiseringsen, och har i Sverige kommit att framför allt rikta udden mot etniska och religiösa minoriteter. Välkommen till panelsamtal där Antidiskrimineringsbyrån Stockholm Syd, Civil Rights Defenders, berörda privatpersoner och säkerhetsexperter diskuterar säkerhetspolitiseringsens innebörd för det öppna och demokratiska samhället.

Arrangör: Sveriges antidiskrimineringsbyråer

54. 10:30-11:30 Scen 2. Civilsamhället i samhällsomvandlingen

Globalt är demokratin på tillbakagång. Allt fler lever under ofria förhållanden. Civilsamhällets utrymme krymper när demokratier försvagas eller upphör. Forskningsinstitutet V-dem ser att det även i Sverige finns en negativ utveckling. Indikatorer för politiska partiers spridande av hatpropaganda går upp. Men hur ser det ut i norra Sverige? Samforma presenterar rapporten om Civilsamhället i samhällsomvandlingen. Fremia presenterar undersökningar om kommunpolitikernas syn på civilsamhällets roll, och hur civilsamhället påverkas av politiken.

Medverkande: Patrik Schröder, Fremia, Åse Classon, Samforma

Arrangör: Fremia, Samforma

55. 10:30-11:30 Scen 4. En jämställd och jämlik samhällsomvandling?

Om pågående samhällsomvandling i norra Sverige ska leda till en hållbar samhällsutveckling behöver jämställdhet och jämlikhet vara högt prioriterade frågor hos alla samhällsaktörer. Olika grupper av kvinnor och män måste bli delaktiga på likvärdiga villkor i omformandet av de nya samhällena som växer fram. Hur går det för oss?

Medverkande: Cecilia Sundell Hedblad, Boliden Rönnskär, Lars Westermark, Polisen, Ulrika Jansson, Göteborgs universitet, Helena Renström, Skellefteå kommun

Moderator: Monica Forsman, Länsstyrelsen Västerbotten, Linda Moestam, Länsstyrelsen Norrbotten

Arrangör: Länsstyrelsen Västerbotten

56. 10:30-11:30 Scen 5. Har barnets ställning förändrats sedan barnkonventionen blev svensk lag?

Det har snart gått fem år sedan barnkonventionen blev svensk lag och förväntningarna på ett stärkt barnrättsskydd har varit höga. I en panel diskuterar forskare tillsammans med praktiker om och hur detta har påverkat barnens rättigheter och ställning i Sverige utifrån rättsliga, filosofiska och praktiska perspektiv. Har synen på barnets status som rättighetssubjekt förändrats? Går det att se en förändring i hur barnens rättigheter hanteras inom rätten och i samhället?

Medverkande: Johanna

Romare, Rebecka Boman, Uppsala universitet
Arrangör: Uppsala universitet

57. 10:30-11:30 Tjärdalen. Hur säkerställer vi rätten till likvärdig utbildning i omställningens tid?

Förra året gick hundratals elever ut grundskolan utan gymnasiebehörighet i Västerbotten. Det finns stora skillnader inom länet, på vissa skolor är det så många som 30% av eleverna som inte blir behöriga varje läsår. Hur säkerställer vi kompetensförsörjningen i länet framåt? Stiftelsen Läxhjälp och Länsförsäkringar Västerbotten bjuder in till ett samtal om hur omställningens tid kan påverka rätten till likvärdig utbildning. Vilka möjligheter och lokala lösningar finns?

Medverkande: Elisabet Nihlfors, Stiftelsen Läxhjälp, Helen Hellmark Knutsson, Landshövding Västerbotten län, Martin Svensson, Länsförsäkringar Västerbotten

Moderator: Daniel Ortega

Linares, Stiftelsen Läxhjälp

Arrangör: Stiftelsen Läxhjälp

58. 10:30-11:30 Saiva. Consultation of the Sami People during Sweden's 'Green Transition'

'Green transition' projects add extra pressure on the land of the Indigenous Sami people in Sweden. Although the Swedish parliament has adopted a law on consultation in matters concerning the Sami people in 2022, human rights experts from the United Nations have criticised the lack of guarantees for their effective inclusion in decision-making. In this panel, we discuss the challenges and good practices for a meaningful consultation of the Sami.

Participants: Hanna Nutti, Sámiid Riikkasearvi, Marie Persson Njajta, Board member of the Sami Parliament, Tilda Pontén, Amnesty Sverige

Moderator: Camille Parguel, University of Gothenburg

Organizer: Faculty of Social Sciences, University of Gothenburg

59. 10:30-11:30 Myran. Bryts planeten ner av en ledsen konsument?

Världen står inför enorma planetära och humanitära utmaningar. Det pågår här och nu och berör oss alla. Vi kan inte lösa kriserna var för sig utan allt är beroende av varandra. Vi ser framför oss ett kretslopp av materiella och existentiella samspel. Nu är det viktigare än någonsin att kunna hålla flera tankar i huvudet. Hur påverkar psykisk ohälsa konsumtionen? Kan dina pengar göra världen bättre när de är på banken? Hur bidrar mutor och korruption till en orättvis värld? Kom och lyssna på ett samtal mellan Maria Flock Åhlander, vd Ekobanken, och Parul Sharma, människorättsjurist och generalsekreterare på Institutet Mot Mutor (IMM).

Medverkande: Maria Flock Åhlander, Ekobanken, Parul Sharma, Institutet Mot Mutor

Arrangör: Ekobanken

60. 10:30-11:30 Konstverkstan. Våld och funktionsnedsättning - så möter vi utmaningarna

Hot om våld och faktiskt våld mot kvinnor med funktionsnedsättning är en stor utmaning i Sverige. Här är barnen dessutom en särskilt utsatt grupp. Samhället behöver säkerställa alla människors rätt att leva ett liv fritt från våld. Men hur når vi dit? Det diskuterar vi i på ett aktuellt seminarium om våld och funktionsnedsättning.

Medverkande: Maria Montefusco, Serine Gunnarsson, Myndigheten för delaktighet

Arrangör: Myndigheten för delaktighet

61. 11:00-11:45 Scen 3. Hur gör vi verkstad av FN rekommendationer om migranter med funktionsnedsättning?

FN Funktionsrättskonvention är en internationell överenskommelse mellan 186 medlemsländer och Europeiska Unionen att gemensamt säkerställa mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Efterlevnaden av konventionens krav i Sverige har nyligen granskats och övervakningskommittén i Genève har

utfärdat fler rekommendationer som berör just migranter med funktionsnedsättning. Hur ser vi till att det blir verkstad av dessa rekommendationer från övervakningskommittén? Det behövs förbättring av rättighetsåtnjutandet för migranter med funktionsnedsättning!

Medverkande: Ashraf Frugh, Independent Living Institute, Deltagare i projektet Disabled Refugees Welcome – Rätten till arbete, Mari Siilsalu, Independent Living Institute

Arrangör: Independent Living Institute, DHR (Delaktighet Handlingsfrihet Rörelsefrihet)

62. 12:00-12:45 Scen 3. Skrattets betydelse i konfliktområden via fotografens lins

Vad har skrattet för betydelse i krig, kris och katastrof? Följ med på en visuell resa tillsammans med våra artister, där Clowners utan Gränser möter barn i utsatthet i olika delar av världen med hjälp av lek, skratt och humanitär clown.

Medverkande: Evelina Rönnbäck, Jonas Pour Mozaffar, Clowners utan gränser

Arrangör: Clowners utan Gränser

63. 12:30-13:30 Scen 1. Samhällets utmaningar i snabb omställning

Skellefteå står mitt i en samhällsomvandling och om den gröna omställningen ska bli hållbar utifrån alla hållbarhetsperspektiv så behöver den sociala hållbarheten ges extra stort utrymme. Frågan är hur man kan ställa om ett samhälle BÅDE snabbt och hållbart. Hur hanterar en kommun de investeringar som kommer med ett snabbt växande samhälle och hur kan man planera för att dessa inte ska vara avhängiga ett enskilt projekt?

Välkomna på panelsamtal med representanter från forskning, kommun, näringsliv och civilsamhälle.

Arrangör: Skellefteå kommun

64. 12:30-13:30 Scen 2. Den svenska neutraliteten: ett hot mot antirasistiskt arbete?

Antirasistiskt arbete i Sverige har under flera decennier drivits av god välvilja, ideologisk färgblindhet och en självbild präglad av neutralitet. Vad kan anses vara neutralt om en rasistisk retorik blir allt mer normaliserad? Och går det någonsin att vara neutral inför frågor om rasism och diskriminering?

I den här panelen samtalar vi kring neutralitet, polarisering, exceptionalism och antirasistisk handlingskraft.

Medverkande: Anna Adeniji, Patrick Konde, Inclusion Academy, Elena Namli, Uppsala universitet, Marco Vega, MÄN

Moderator: Frida Sandegård, Inclusion Academy

Arrangör: Inclusion Academy AB

65. 12:30-13:30 Scen 4

Transitioning the Fashion Industry – Is It Just for Everyone?

The fast fashion industry thrives despite its continued human rights violations and high negative impact on both climate and environment. The situation calls for fashion industry businesses to ensure a just and sustainable transition. This seminar offers a unique opportunity to hear Pakistani labor rights activist and director of Labour Education Foundation Khalid Mahmood, along with European experts in human rights due diligence, discuss the requirements of this transition.

Participants: Khalid Mahmood, Labour Education Foundation, David Hachfeld, Public Eye, Elin Tjernström, Fair Action

Moderator: Marlene Rosendal, Fair Action

Organizer: Fair Action

66. 12:30-13:30 Scen 5. Ungas livsvillkor i norra Sverige

Vad är viktigt för barn och unga i landsbygdskommuner i norra Sverige idag? Hur kan vi skapa möjlighet för fler unga att leva, bo och verka i hela Sverige? Det är spännande frågor vi gemensamt kommer att mötas för att diskutera med barnombudsmannen Juno Blom och landshövding i Västerbotten Helene Hellmark Knutsson. Vi tar del av ungas egna berättelser om att leva i landsbygdskommuner i norra Sverige.

Medverkande: Helene Hellmark Knutsson, Landshövding i Västerbottens län, Juno Blom, Barnombudsman

Moderator: Linda Tjälldén, Youth 2030 Movement

Arrangör: Youth 2030 Movement

67. 12:30-13:30 Tjärdalen. Hur kan vi stärka demokratiarbetet i skolan och folkhögskolan?

Demokratistegen är en modell för skolan och folkbildningen att arbeta med frågor om demokrati och mänskliga rättigheter utifrån verksamhetens behov. Med Demokratistegen kan ni till exempel förebygga antisemitism och andra former av rasism, öka tryggheten på er skola eller utveckla elevers och deltagares kunskaper och kritiska tänkande. Med Demokratistegen gör ni ett kollegialt utvecklingsarbete som rör både skolmiljön och undervisningen. När demokrati och mänskliga rättigheter möter nya utmaningar behöver skolan hänga med.

Medverkande: Cecilia Ferngren, Marcel Rådström, Forum för levande historia, Christina Nyrell, Saima Glogic, Skol-verket

Arrangör: Skolverket, Forum för levande historia

68. 12:30-13:30 Saiva. Samers rätt till hälsa i omställningens tid

Kunskapsnätverket för samisk hälsa bjuder in till ett samtal om hälsans betydelse ur ett urfolksperspektiv samt konsekvenser av klimatförändringar och samhällsomvandlingen för samers hälsa. Det samiska hälsobegreppet hänger tydligt samman med land och vatten, kultur och tradition samt livsåskådning och andlighet. Vad händer i människor när centrala delar av ett folks identitet och framtid hotas? Hur påverkas marken, traditionen, andlighet och hela det samiska livet? När livsmiljön förändras, ändras också livets förutsättning och urfolk drabbas först.

Medverkande: Ann-Jeanett Stål, Region Dalarna, Aana Edmondson, Sáminuorra, Niila Inga, Laevas sameby, Jenny Wik, Svenska samernas riksförbund, Richard Åström, Handölsdalens sameby

Moderator: Anna Kråik Åström, Region Jämtland Härjedalen

Arrangör: Kunskapsnätverket för samisk hälsa

69. 12:30-13:30 Myran. Kontor i omställning – utmaningar och möjligheter

I en föreläsning om kontor i omställning vill vi sätta fokus på att kombinera aktiva åtgärder och arbetsmiljöföreskrifter för att skapa ett inkluderande arbetsliv. Omställningen har gett oss nya utmaningar men också nya möjligheter. Som fackförbund utbildar vi förtroendevalda och stöttar arbetsgivare i arbetet med omställningen av kontor. Riksförbundet Attention arbetar bland annat för att personer med NPF ska bli bemötta med respekt och få det stöd de behöver på arbetsmarknaden.

Medverkande: Daniel Hjalmarsson, Malin Fröjmark, Akademikerförbundet SSR, Matilda Berglund Calais, Riksförbundet Attention

Arrangör: Akademikerförbundet SSR

70. 12:30-13:30 Konstverkstan. Förebygg och grip in! Från åskådare till omskapare i arbetet mot ojämställdhet och sexuella trakasserier i arbetslivet

Jämställdhet är avgörande för hållbara samhällen och arbetsliv. I detta panelsamtal utforskas och presenteras konkreta verktyg för att skapa jämställda och trakasserifria arbetsplatser. Vilka aktiva åtgärder för att motverka och förebygga trakasserier behövs? Hur kan risker och hinder identifieras och byggas bort? Hur kommer vi åt det normskifte som krävs? Och kan ett stärkt åskådarperspektiv, där vi tränas på att gripa in vid kränkningar, vara vägen fram?

Medverkande: Anna Velander Gisslén, Föreningen Metoouppropen, Anne-Charlott Callerstig, Örebro universitet, Annika Heikkinen, Maria Refai, Sara Björk, Antidiskrimineringsbyrån Stockholm Norr, Therese Blomberg, Sensus studieförbund

Arrangör: Antidiskrimineringsbyrån Stockholm Norr, Sensus Stockholm Gotland

71. 13:00-13:45 Scen 3. Den gröna omställningens vinnare och förlorare – från global till lokal nivå

I en tid där takten i den gröna omställningen trappas upp är det avgörande att förstå vad detta har för rättvisekonsekvenser. Detta interaktiva panelsamtal erbjuder en plattform för att undersöka dessa frågor och främja en djupare förståelse för de komplexa sambanden mellan åtgärder och utveckling för hållbarhet på olika nivåer, från det globala till det lokala.

Medverkande: Auvikki de Boon, Elias Isaksson, Emil Olofsson, Umeå universitet, Ulrika Widman, Sveriges Lantbruksuniversitet

Arrangör: Statsvetenskapliga institutionen vid Umeå universitet, Forskargruppen Miljö- och naturresurspolitik

72. 14:00-15:00 Scen 1. Populism, demokrati och de mänskliga rättigheterna

Att demokrati utvecklas är en del av det demokratiska projektet. Men när blir förändringar problematiska? Många menar att populism är en utmaning som riskerar att nedmontera demokratin. I ett samtal reder vi ut vad populism i vår tid innebär och hur den förhåller sig till demokrati. Särskilt berörs frågan om hur skyddet av mänskliga rättigheter påverkas av olika former av samtida populism. Vilka strategier finns det för att bemöta populism?

Medverkande: Elena Namli, Jörgen Ödalen, Uppsala universitet

Moderator: Johanna Romare, Uppsala universitet

Arrangör: Uppsala universitet

73. 14:00-15:00 Scen 2. Skydd och rättigheter i kris och krig

Utforska hur Sverige bör stärka rättigheterna som naturlig del av kris- och krigsberedskapen! I vårt seminarium diskuterar vi hur internationell humanitär rätt och mänskliga rättigheter styr besluten i förberedelser för väpnad konflikt. Få större insikt i hur vi säkerställer rättvisa och jämlikhet även under press. Missa inte chansen att lära dig mer om en tryggare framtid!

Medverkande: Angelica Widström, Svenska Röda Korset, Rebecka Örnbjär, Länsstyrelsen Västerbotten

Arrangör: Svenska Röda Korset, Länsstyrelsen Västerbotten

74. 14:00-15:00 Scen 4

Existens på vems villkor? Hur påverkar storsamhällets hunger efter naturresurser och krav på »svenskhet« en minoritet?

Ett historiskt och nutidsperspektiv på försoning och upprättelse för tornedalingar, kväner och lantalaiset. Storsamhällets övergrepp och krav på »svenskhet« ledde till ett osynliggörande av minoriteten. Sannings- och försoningskommissionens rapport 2023 är en uppgörelse med assimileringpolitiken mot minoriteten. Nu riktas samhällets blickar åter mot regionen och minoritetens traditionella områden som en del i den gröna omställningen. Finns det utrymme för minoritetens språk, kultur och näringar i en tid av omställning?

Medverkande: Josephine Ylipää, Terje Raattamaa, Svenska Tornedalingars Riksförbund - Tornionlaaksolaiset, Karin Keisu, Met Nuoret, Åsa Nyström, Biskop Luleå stift, Svenska kyrkan

Moderator: Kaisa Syrjänen Schaal, Svenska kyrkan

Arrangör: Svenska kyrkan, Svenska tornedalingarnas riksförbund - Tornionlaaksolaiset

75. 14:00-15:00 Scen 5. Ansvarsfulla inköp i omställningens tid

Det ställs idag allt högre krav på att företag ska ta ett ökat ansvar för mänskliga rättigheter, inte minst av kunder, investerare och andra intressenter. Men vad innebär det och går man från en tandlös policy till ett arbetssätt som faktiskt bidrar till ett mer hållbart och rättvist samhälle?

Medverkande: Catarina Hägglund, Skellefteå Kraft, Marianne Bogle, CRS Sweden, Parul Sharma, Institutet Mot Mutor och CRS Sweden

Arrangör: Skellefteå Kraft

76. 14:00-15:00 Tjärdalen. Aborträttvisa i en föränderlig värld: hur säkrar vi aborträtten för alla?

Aborträtten är en självklarhet i Sverige, i alla fall i teorin. Vi har en av världens mest liberala abortlagar och

abort täcks av sjukförsäkringen. Men vilka har tillgång till abortvård när den väl behövs, och vilka möter hinder? Hur påverkas tillgängligheten av en exkluderande politik där olika grupper i allt högre grad ställs mot varandra? Vilka utesluts från rättighetsskyddet när den offentliga debatten präglas av polemik och misstänkliggörande mot dem som anses »främmande«?

Medverkande: Carita Stureson, Vårdförbundet, Désirée Lichtenstein, Region Stockholm, Ida Carlsson, Läkare i Världen

Moderator: Johanna Westeson, RFSU

Arrangör: RFSU

77. 14:00-15:00 Saiva. Skellefteå kommuns minoritetsarbete med fokus på barn och unga

Skellefteå kommun har under två år erbjudit barn och unga tillhörande nationella minoriteter möjligheter att komma till tals i frågor som berör dem i form av barn- och elevsamtal. Vi har genom den här erfarenheten förstått att detta är en grogrund till revitalisering och att det händer något positivt med barn och ungdomar när de blir tilltalade som minoritetsgrupp och utvecklar nu arbetet med samråden av den anledningen. Vi återger hur vi byggt upp detta arbete, blickar framåt samt lyssnar till vad de unga själva tycker och tänker.

Medverkande: Ola Junkka, Ulla Maija Pesola, Skellefteå kommun

Arrangör: Skellefteå kommun

78. 14:00-15:00 Myran. Ett självständigt liv som funkis – nä det är för dyrt!

Välkommen på livepoddinspelning! Mänskliga rättigheter gällande personer med funktionsnedsättning nedprioriteras ständigt, vilket är mer än tydligt i omställningens tid. Frågan om delaktighet och rörelsefrihet för personer med funktionsnedsättning hamnar allt längre ner på samhällets »prioritetslista« för att i stället hantera funkisar som vård- och omsorgskostnader.

Medverkande: Janna Olzon, Karolina Celinska, DHR

Arrangör: DHR (Delaktighet Handlingskraft Rörelsefrihet)

79. 14:00-15:00 Konstverkstan. Hur bidrar Arvsfonden till att stärka civilsamhället i en tid för omställning?

Välkommen att delta i öppen dialog med Allmänna arvsfonden. Lyssna och delta i spännande samtal och ta del av exempel på projekt som motverkar klimatförändringar, segregation, gängkriminalitet, psykisk och fysisk ohälsa. Allmänna arvsfonden är en av landets största finansörer av utvecklingsprojekt som bland annat stärker barns och ungas kunskap om klimatomställning, motverkar ofrivillig ensamhet hos äldre och skapar säkra digitala mötesplatser för personer med intellektuell funktionsnedsättning. Vi på Arvsfonden är alltid beredda att bolla spännande idéer som behöver finansiering.

Medverkande: Lisa Ericson, Susann Arnehed, Kristoffer Soldal, Kajsa Ericsson,

Allmänna Arvsfonden

Arrangör: Allmänna Arvs-fonden

80. 14:00-14:45 Scen 3. Protecting Equality during Times of Transition in the Republic of Georgia

The Republic of Georgia has experienced backsliding in its democratic reform and EU accession process in areas of civic space and equal rights for women and LGBTI+ persons. Civil society has responded by advocating for equal protection. In this 45-minute panel discussion, Civil Rights Defenders will moderate an exchange on protecting equality during times of transition with representatives from Georgian Young Lawyers Association, Civil Equality Platform and Tbilisi Pride.

Participants: Moreta Bobokhidze, Civil Rights Defenders

Organizer: Civil Rights Defenders

81. 15:00-15:45 Scen 3. Svensk människo-handel och mänskliga rättigheter

Människohandel och tvångsarbete är ett av de allvarligaste brotten mot mänskliga rättigheter. Stöd till brottsoffer och jämlik tillgång till rättssystemet borde vara självklart men Sverige uppfyller inte sina åtaganden

enligt de konventioner vi undertecknat. Brottsoffer lämnas utan stöd och människohandel har kommit att bli ett lönsamt brott nästan utan risker för förövarna.

Medverkande: Daniel Åman, Räddningsmissionen, Susanne Lindered, Plattformen Civila Sverige mot Människohandel

Arrangör: Räddningsmissionen

82. 15:30-16:30 Scen 1. Hur säkerställs mänskliga rättigheter, och barnets rättigheter i synnerhet, i dagens politik?

I dagens politik utmanas mänskliga rättigheter, och i synnerhet barnets rättigheter, på ett sätt som vi inte tidigare har sett i Sverige. Befintliga rättigheter inskränks och vissa lagförslag är i strid med Sveriges internationella åtaganden. Med utgångspunkt i den politik som aviserades i Tidöavtalet ger vi en inblick i utmaningarna med särskilt fokus på områdena Kriminalitet och Migration.

Medverkande: Karin Sjömillå, Rädda Barnen, Martin Nyman, Civil Rights Defenders

Arrangör: Civil Rights Defenders, Rädda Barnen

83. 15:30-16:30 Scen 2. En rättvis och hållbar klimatomställning. Ett samtal om samers rättigheter och företags ansvar

Rätten till en ren, hälsosam och hållbar miljö är tydligt kopplad till flera rättighetsområden, däribland urfolks rättigheter. Urfolk har specifika rättigheter som skyddas av FN:s urfolksdeklaration. 2022 trädde en lag i kraft i Sverige som fastslår att regering och statliga myndigheter är skyldiga att konsultera samiska företrädare när det gäller beslut av särskild betydelse för den samiska befolkningen. Hur kan en rättighetsbaserad dialog och process se ut?

Medverkande: Brittis Edman, Matilda Wilhelm, Institutet för mänskliga rättigheter

Arrangör: Institutet för mänskliga rättigheter

84. 15:30-16:30 Scen 4. En jämställd och jämlik socialtjänst möjliggör mer träffsäkra insatser

En ny socialtjänstlag träder i kraft under 2025 vilket bland annat innebär att socialtjänsten ska främja jämställda levnadsvillkor, arbeta mer förebyggande och kunskapsbaserat. Samtidigt visar forskning att socialtjänstens stöd och insatser ibland bidrar till att ojämställdheten mellan olika grupper av flickor, pojkar, kvinnor och män, bibehålls och till och med förstärks. Vad behövs för att invånarna ska få ett rättssäkert och träffsäkert stöd? Hur kan socialtjänsten förändra sina arbetssätt?

Under seminariet presenteras forskning och stöd för en jämställd och jämlik socialtjänst samt exempel på förändrade arbetssätt i några kommuner.

Medverkande: Love Nordenmark, Sveriges Kommuner och Regioner, Moa Strömberg, Ulrika Magnusson, Skellefteå kommun, Ida Bergström, Jessica Atrakchi, Umeå kommun, Sofia Bauman, Linda-Kristin Vikström, Eskilstuna kommun

Arrangör: Sveriges Kommuner och Regioner

85. 15:30-16:30 Scen 5. Mänskliga rättigheter i nyindustrialiseringens tid

Vad händer med de mellanmänskliga relationerna när nyindustrialiseringen tar fart, när samhällen förändras snabbare än på länge och nya utmaningar står för dörren? Hur klarar kommuner, myndigheter och företag av att säkerställa de mänskliga rättigheterna och att motverka och förebygga diskriminering? Hur efterlevs diskrimineringslagen i samhällsomvandlingens tidevarv?

Medverkande: Linda Moestam, Länsstyrelsen Norrbotten, Carina Sammeli, Luleå kommun, Lorents Burman, Skellefteå kommun, Ylva Löwenborg, Amnesty Sverige, Felicia Pournasiri, Företagarna Norrbotten

Moderator: Helena Stenberg, Sensus

Arrangör: Sveriges antidiskrimineringsbyråer

86. 15:30-16:30 Tjärdalen. Rättvisa och hållbarhet i praktiken: en tillräcklig väg framåt

Hur kan vi kombinera hållbarhet med mänskliga rättigheter och social rättvisa? Detta seminarium ger civil-

samhällsaktörer kraftfulla argument för att bedriva hållbarhet inom ramen för andra viktiga samhällsfrågor. Vi utforskar "sufficiency" som strategi för att leva inom planetens gränser utan att kompromissa med grundläggande mänskliga behov, och visar hur en tillräcklighetsbaserad livsstil kan främja både social och ekologisk rättvisa, med fokus på en rättvis resursfördelning för både nuvarande och kommande generationer.

Medverkande: Gurgün Bakircioglu, journalist och grön opinionsbildare

Arrangör: Cogito - den gröna tankesmedjan

87. 15:30-16:30 Saiva.

Se uppdaterat program på webben.

88. 15:30-16:30 Myran . Women Welcome

Skellefteå is at the forefront of the green transition and is growing rapidly. The population growth is necessary for the establishment of Northvolt's mega factory. Two out of three people moving to Skellefteå are men. If this trend continues it will create a tangible gender imbalance in Skellefteå, both in numbers and in purchasing power. How will this affect the local community and what can be done to counter it?

Participants: Anna-Klara Granstrand, Skellefteå municipality, Emma Tellström, Felicia Selin, Studieförbundet

Organizer: Women Welcome

89. 15:30-16:30 Konstverkstan. Hur kan dagens kulturjournalistik främja mediernas språkliga och kulturella mångfald?

I detta panelsamtal diskuteras vilka möjligheter dagens kulturjournalistik har att främja ökad kulturell mångfald och flerspråkighet inom ramen för sin rapportering. Trots att kanalerna för kulturkonsumtion har ökat, förblir kulturjournalistiken i dagstidningar, etermedier och kulturmagasinet ett viktigt forum för att förmedla och debattera vad som pågår inom kulturlivet och i samhället. Hörs minoritetskulturella och -språkliga röster tillräckligt i dagens medielandskap?

Medverkande: Maribel De Paz Anderson, El Comercio, Sara Meidell, Västerbottens Kuriren, Silvia Colombo, Webbmagasinet Lyktan

Moderator: Maarit Jaakkola, Göteborgs universitet

Arrangör: Göteborgs universitet

90. 16:00-16:45 Scen 3.

Se uppdaterat program på webben.

91. 16:45-17:30 Scen 2. Avslutning

Med sitt särpräglade sätt att skriva; i mötet mellan det personliga och det politiska, individ och samhälle, människa och miljö, och en osviklig scennärvaro tar Josefin Şilan sig an uppgiften att tolka MR-dagarna i scenpoesi. Arrangeras med stöd från Stiftelsen Greta.

Medverkande: Josefin Şilan

Arrangör: Mänskliga Rättighetsdagarna

Hallå där ... Seinab Hilowle, sexualpolitisk sakkunnig på RFSU.

RFSU är i år ny samarbetspartner med MR-dagarna. Vad betyder partnerskapet för er?

– Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR, är en självklar del av mänskliga rättigheter. Men frågorna är under hot runt om i världen. Också här i Sverige ifrågasätts till exempel ungas rätt till sexualundervisning och hbtqi-rättigheter. Som partner till MR-dagarna vill vi få med oss fler i arbetet för en värld där alla människor kan bestämma över sin kropp och sin sexualitet. Vi vill också visa att vi finns och verkar både lokalt och globalt och hur engagemanget i till exempel Umeå hänger ihop med det vi gör i Georgien eller Kenya!

Vilka frågor är extra viktiga för RFSU att belysa på MR-dagarna i år?

– Vi vill belysa hotet mot sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och hur det uttrycks i Sverige. Vi kommer därför ha ett seminarium med fokus på hotet mot SRHR. Vi vill också betona skillnaden mellan rättigheter och rättvisa. Trots att vi formellt har rättigheter finns det hinder i samhället som gör att alla inte har samma möjligheter att utnyttja dem. Under MR-dagarna vill vi till exempel belysa tillgången till abortvård ur detta perspektiv.

Vad ser ni mest fram emot under forumet?

– Vi ser fram emot att träffa andra organisationer i Sara kulturhus och utbyta idéer och kontakter med varandra.

24. Försvara SRHR – så kan vi stärka demokrati och mänskliga rättigheter i en tid av hat, hot och desinformation

Tid: Torsdag 14:00 - 15:00

76. Aborträttvisa i en föränderlig värld: hur säkrar vi aborträtten för alla?

Tid: Fredag 14:00 - 15:00

Hallå där ... Lars Arrhenius, diskrimineringsombudsman!

DO medverkar under årets MR-dagar i Skellefteå med både ett seminarium och en monter. Vad vill ni prata om?

– Ingen ska bli utsatt för diskriminering - det är en mänsklig rättighet. Att människor trots detta diskrimineras i dag är ett allvarligt och utbrett problem i vårt samhälle.

– Skolan är tyvärr inget undantag. Varje elev behöver därför känna till sina rättigheter, och skolan måste följa diskrimineringslagen. Den som blir utsatt kan göra en anmälan till oss. Det är därför DO finns – för att människor som diskriminerats ska kunna få upprättelse.

Hur ser du på diskriminering i skolan?

– Det är förstås mycket allvarligt att elever utsätts för diskriminering i skolan. Skolan är elevernas arbetsplats, och utbildningen ska leda till både kunskap och gemensamma värden. Mänskliga rättigheter ska respekteras.
– När elever diskrimineras i sin skolvardag får det stora konsekvenser – både för den unga människa som utsätts, och också för samhället i stort.

Ett särskilt fokus för DO:s arbete är rasism och diskriminering i skolan – varför?

– Rasism och diskriminering i skolan är ett stort problem, och det måste bli en ändring! Anmälningar till DO

om diskriminering som har samband med etnisk tillhörighet i skolan fortsätter att öka. Våra dialoger med organisationer i det civila samhället ger också en tydlig bild av hur elever i skolan utsätts för diskriminering som har samband med etnisk tillhörighet eller religion. Vi kan även se att en betydande andel av de som utsätts är afrosvenska elever. Vårt seminarium ”En skola fri från rasism och diskriminering?” sätter ljuset på just afrosvenska elevers situation i skolan.

Vad hoppas ni att er medverkan ska leda till?

– Vi hoppas att fler ska känna till att diskriminering är förbjudet i skolan och vart elever kan vända sig om de blir utsatta.

– Det är också viktigt att påminna om skolornas ansvar. De måste leva upp till diskrimineringslagen. Och då måste de också ha kunskap om diskriminering. Det hoppas vi att kunna bidra till i vårt seminarium.

Vad ser du själv fram emot?

– Dialog med civilsamhället är centralt i vårt arbete. MR-dagarna är en unik mötesplats som erbjuder stora möjligheter till detta. Jag hoppas på många givande möten och samtal, bland annat i vår monter. När vi delar tankar och erfarenheter med varandra föds ofta något nytt.

– Skolan har alltid påverkat möjligheterna för både enskilda människors och samhällets utveckling. I en tid av stora förändringar och nya utmaningar är skolans roll kanske viktigare än någonsin. Skolan ska vara fri från diskriminering.

– Välkommen på vårt seminarium och till vår monter – vi ses!

Vad är diskriminering?

Enkelt uttryckt är diskriminering när någon blir sämre behandlad än andra och det har samband med en eller flera diskrimineringsgrunder.

De sju diskrimineringsgrunderna är

- kön
- könsöverskridande identitet

eller uttryck

- etnisk tillhörighet
- religion eller annan tros-

uppfattning

- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder.

Läs mer om vad diskriminering är och vad som omfattas av diskrimineringslagen på do.se.

Samers rättigheter i klimatomställningen

Institutet för mänskliga rättigheter arrangerar ett panelsamtal för att belysa vikten av en rättighetsbaserad dialog för en rättvis och hållbar klimatomställning. Brittis Edman, utredare på institutet och en av moderatorerna för samtalet, berättar mer i en intervju.

Hej Brittis! Vad kan vi förvänta oss av seminariet?

– Vi vill skapa ett nyfikat samtal om hur en människorättsbaserad dialog och process kan se ut. Panelen består av företag och samiska företrädare, som kommer att dela sina erfarenheter och förslag. En rättvis omställning förutsätter en dialog som tar samers rättigheter tillvara på ett bra sätt. Genom att inkludera olika aktörer vill vi belysa både utmaningar och positiva exempel. Vi vet mycket om vad som inte fungerar, men vi vill lyfta fram exempel som visar att det är möjligt att respektera samers rättigheter i klimatomställningen.

Varför är en rättighetsbaserad dialog viktig för en rättvis klimatomställning?

– Det samiska folket, precis som andra urfolk i världen, påverkas allvarligt av klimatförändringarna eftersom deras kultur och traditionella näringar är direkt beroende av naturen. De påverkas även av de åtgärder som vidtas för att möta ett förändrat klimat och minska koldioxidutsläpp, såsom omfattande vindkraftsetablering-

ar, infrastruktursatsningar och mineralutvinning. En rättighetsbaserad dialog och process är utgångspunkten för att samers rättigheter respekteras i arbetet mot en rättvis och hållbar framtid.

Vad hoppas du att panelsamtalet ska leda till?

– Vi är i uppstarten av ett projekt om samers rättigheter och företags ansvar i klimatomställningen, och ser seminariet som en inledning till detta. Projektet siktar på att bidra till ökad kunskap om urfolksrätten och samers rättigheter i Sverige och visa exempel där en rättighetsbaserad dialog har lett till positiva resultat. Det är viktigt att samiska intressen erkänns som mänskliga rättigheter, som är bindande för Sverige.

För mer information om klimatförändringarnas påverkan på Sápmi och samers rättigheter, hänvisar vi till Samerådets rapport på saamicouncil.net och vår senaste årsrapport på mrinstitutet.se.

83. En rättvis och hållbar klimatomställning:

Ett samtal om samers rättigheter och företags ansvar.

Tid: Fredag 15:30 - 16:30

Hallå där ... Harriet Kowalski, Avdelningschef för nationella minoritetsspråk och svenskt teckenspråk på Institutet för språk och folkminnen; Isof.

Institutet för språk och folkminnen (Isof) samlar in, bygger upp och sprider kunskap om språk och kultur i det flerspråkiga Sverige. Sedan år 2022 driver Isof språkcentrum för de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romska, som ska ge stöd och kunskap som underlättar för språkbärare i hela landet att behålla, ta tillbaka och utveckla sitt språk så att de nationella minoritetsspråken kan leva vidare i Sverige.

Varför är det viktigt att bevara och revitalisera de nationella minoritetsspråken?

– Eftersom de nationella minoriteternas språk och kultur är en del av den svenska kulturen och kulturarvet är det viktigt att språken lever kvar. Varje människas språk speglar en kultur och ett unikt sätt att tolka och förhålla sig till världen. Språk är i många fall en viktig del av människors identitet.

– I FN:s deklaration om mänskliga rättigheter nämns språk som en identitetsmarkör som inte får utgöra grund för diskriminering av något slag. Varje människa har alltså rätt att tala sitt språk. Historiskt har talare av de nationella minoritetsspråken pressats till språkbyte, det vill säga att sluta använda sina språk och gå över till att tala svenska. Många har därför förlorat sitt språk och i dag är det viktigt att bevara språken och helst öka antalet talare av våra nationella minoritetsspråk, så att de kan leva kvar.

Isof är i år ny samarbetspartner till MR-dagarna. Vad betyder partnerskapet för er och vad ser ni mest fram emot?

– För Isof ger partnerskapet en möjlighet att sprida kunskap om revitalisering, språkvård och språkteknologi som alla är viktiga för de nationella minoritetsspråkens framtid.

– Vi ser framemot intressanta möten och diskussioner kring de nationella minoritetsspråken som en aktiv del i samhällsdebatten och demokratiforum. Vi hoppas också att partnerskapet kan leda till samarbeten kring frågorna.

Vilka frågor är extra viktiga för Isof att belysa på MR-dagarna i år?

– Vi vill särskilt lyfta frågor om vad som krävs för att alla de nationella minoritetsspråken kan vara med i den digitala omställningen och ta del av sina språkliga rättigheter även på den digitala arenan. Det är också viktigt att diskutera hur digitaliseringen kan stärka förutsättningar för de nationella minoritetsspråken att leva vidare och utvecklas i Sverige.

44. Varför har mitt språk inga appar?

Tid: Fredag 9:00 – 10:00

Hallå där ...

Cecilia Berglin, Demokratisektionen på Sveriges Kommuner och Regioner, (SKR)

SKR arrangerar flera seminarier på MR-dagarna, bland annat ett om kommuners arbete mot korruption.

Varför är det så viktigt att arbeta mot korruption inom offentlig sektor?

– Korruption har så många negativa skadeverkningar för ett samhälle. Det undergräver demokratin och skyddet för de mänskliga rättigheterna. För att upprätthålla medborgarnas förtroende och tilliten till demokratin så krävs det att det offentliga förvaltar de offentliga medlen på bästa sätt och att de som arbetar inom stat, kommun och region agerar sakligt och opartiskt.

På vilket sätt medför den gröna omställningen ökade risker för korruption?

– Enligt forskning och existerande rättsfall ökar risken för korruption vid situationer som till exempel i relationen privat - offentligt, vid upphandlingar och vid affärer där stora värden står på spel. I dessa fall är det ju extra viktigt att fundera på hur man kan arbeta proaktivt och förebyggande för att oegentligheter och korruption inte ska uppstå.

Hur kan dessa risker förebyggas?

– Det kan handla om allt ifrån att ledningen verkligen signalerar att detta är viktigt och att tid och utrymme ges för att diskutera dilemman och frågeställningar kring vad som är ett korrekt agerande, till att göra en bra riskanalys och att den interna kontrollen i organisationen fungerar tillfredställande. Men har man en organisationskultur där man har högt i tak och där knepiga situationer som kan uppstå i verksamheten lyfts upp till ytan så har man kommit en bra bit på vägen.

4. Korruptionsbekämpning och en god förvaltning för en hållbar välfärd

Tid: Torsdag 10:30 - 11:30

48. Konsultation i frågor som rör det samiska folket, kommuner och regioners arbete

Tid: Fredag 09:00 - 10:00

84. En jämställd och jämlik socialtjänst möjliggör mer träffsäkra insatser

Tid: Fredag 15:30 - 16:30

Kultur på MR-dagarna

Allt som är värt.

Att göra det smärtsamma till något förtrollande. Hur konst och kultur kan vara en läkande kraft.

Västerbottensteatern bjuder in till teaterföreställning och efterföljande samtal som en del av MR-dagarnas kvällsprogram. Vi inleder med monologen Allt som är värt med skådespelaren Ellenor Lindgren, som följs upp av ett samtal mellan skådespelaren, pedagog och präst Albin Avander och konstnärlig ledare Johanna Salander.

När: Torsdag 18:30-20:30

Plats: Scen 2

Biljetter: Ingen föransmälan krävs – först till kvarn!

Föreställningen Allt som är värt, handlar om just det: allt som gör livet värt att leva. Från saftiga apelsiner till den första kärleken och doften av varma tallbarr.

En sjuårig flicka får veta att hennes mamma ligger på sjukhus för att hon inte längre vill leva. För att rädda sin mamma gör flickan en lista över allt som är värt att leva för:

1. Glass.
2. Vattenkrig.
3. Randiga saker.
4. Kung fu-filmer.
5. Berg- och dalbanor...

Listan fortsätter växa. Och det gör flickan också.

Vi följer henne från 1987 till idag, från barn till vuxen, genom skola, kärlek, jobb och nya saker läggs till på listan: Att dansa ensam, Kaffe, Att tänka ut en kärleksförklaring. Allt eftersom listan fylls med positiva saker börjar hon inse vilken betydelse listan har i hennes eget liv. Kanske är det till och med så, att den som verkligen blir räddad av listan, är hon själv

Pjäsen lyfter frågor kring ohälsa, nedstämdhet och dess yttersta konsekvenser på ett upplyftande sätt med värme, humor och hits från 1987 till idag. Ett exempel på hur konst kan adressera smärtsamma och mörka ämnen på ett avväpnande, rörande och roligt sätt och därmed skapa en förtrollande stund. Genom interaktion skapar skådespelaren och publiken föreställningen tillsammans och möts i berättelsen och de existentiella frågorna på ett avväpnande sätt.

Samtalet efter föreställningen kretsar kring konstens och kulturens betydelse för hälsa och hållbara människor. Hur konsten kan adressera smärtsamma, känsliga ämnen och genom berättelser och gestaltning skapa en djupare förståelse för oss själva och varandra. Forskning visar också att social aktivitet på recept är något som kan hjälpa mot psykisk ohälsa precis som motion. Där har konst och kultur en viktig roll att fylla. I samtalet berättar panelen också om repertoarval och om hur Västerbottensteatern arbetar med att skapa hopp i omställningens tid.

Föreställningen ges i samarbete med Länsstyrelsen Västerbotten.

Give hope!

På kvällen den 14 november arrangeras en konsert i hoppets tecken. I konserten medverkar den sydafrikanske multiinstrumentalisten och sångaren Concord Nkabinde, sångerskorna Camilla Griehsel och Saara Hermansson ackompanjerade av bandet Lejonmyren, elever med bland annat kör, blås och slagverk från Kulturskolan i Skellefteå samt en stor barnkör från Svenska kyrkan i Skellefteåbygden. Det blir helt enkelt en kväll du inte vill missa!

Concord Nkabinde är en sydafrikansk musiker, kompositör och musiklärare som gjort flera internationella projekt. Han har bland annat gjort musiken till filmen A Tree Has Fallen om Desmond Tutu och haft artist-samarbeten med Johnny Clegg, Miriam Makeba, Vusi Mahlasela, Nils Landgren med flera.

Svenskfödda Camilla Griehsel är en av Irlands mest mångsidiga och passionerade sångerskor. Hennes senaste projekt Mamasounge är en hyllning till sånger från avlägsna länder som överskrider kulturella, tidsmässiga och geografiska gränser för att visa att en sångs sanna innebörd kan kännas djupt, oavsett vilket språk den framförs på.

Saara Hermansson, numera Kågebo, verksam som slöjdare, musiker och språklärare, hittade med hjälp av musiken sitt samiska ursprung. Hon är tvåfaldig vinnare i Sámi Grand Prix och deltar under kvällen med egna jojkar i självfulla möten med den sydafrikanska musikens rytmvärld.

Gruppen Lejonmyren tillkom i samband med Sara Lidmans 100-årsjubileum 2023 och gjorde sitt första framträdande på Sara kulturhus med musik av Abdullah Ibrahim, även han en sydafrikansk musiker. Ibrahim har alltid varit engagerad i kampen mot apartheid och för mänskliga rättigheter. Hans musik speglar ofta hans politiska och sociala medvetenhet, och han har använt sin konst för att lyfta fram de svarta sydafrikanernas kamp och erfarenheter.

Kulturskolans elever medverkar med olika konstformer, både musik och dans, så även Svenska kyrkans barnkörer.

Konserten är ett samarbete mellan Svenska kyrkan, Skellefteå kommun och Sara Kulturhus.

Tid: Torsdag 19.00, Scen 1.

Fri entré, föransmälan krävs.

Mer info och biljettbokning se mrdagarna.se

Scenpoesi

Flerfaldigt prisbelönta scenpoeten Josefin Şilan Karlsson från Vidsel tolkar MR-dagarna.

Med sitt särpräglade sätt att skriva; i mötet mellan det personliga och det politiska, individ och samhälle, människa och miljö, och en osviklig scennärvaro tar Josefin Şilan sig an uppgiften att tolka MR-dagarna i scenpoesi. Resultatet ser och hör du på fredagens avslutning på Scen 2 Arrangeras med stöd från Stiftelsen Greta.

91. Avslutning

Tid: Fredag 16.45-17.30

Welcome to the Swedish Forum for Human Rights!

The Swedish Forum for Human Rights is the largest forum for human rights in the Nordic region. It is a unique gathering place for practitioners, researchers, authorities, politicians and nonprofit organisations who all work towards making the world more just for everyone.

This year's forum in Skellefteå will transform Sara kulturhus into an arena for inspiration, debate, skill development and networking around human rights. The purpose of the forum is to raise awareness about human rights, ensure the position of human rights on the political agenda, discuss challenges in the field and to promote cooperation between civil society organisations, businesses and authorities responsible to protect and implement human rights.

Human rights in an era of transition

Every year a new theme is chosen for the annual convention. During this year's forum we will explore how our lives and societies are affected by the transitions we are facing, locally as well as globally. After years of global upheaval due to pandemics, globalisation, climate disasters, democratic crises, conflicts and new working conditions – how can we ensure that the future which we are building now, is a future that is built for everyone?

What will happen during the forum?

During two days between the 14th-15th of November some of the most important conversations around this theme will be held. We offer hundreds of seminars, workshops and discussions, as well as theatre performances, live music and networking opportunities. The conference programmes require a ticket whilst miniseminars and exhibitions are free to visit.

Miniseminarier i urval fri entré

Miniseminarierna är kortare program som arrangeras på två öppna scener i utställarhallen; Lila och Rosa scenen. De är helt kostnadsfria att besöka alla dagar. Nedan hittar du ett mindre urval av de över 50 miniseminarier som arrangeras under MR-dagarna. Det fullständiga programmet för miniseminarierna hittar du på vår hemsida www.mrdagarna.se/program. Alla miniseminarier på Lila scenen skrivtolkas.

Killars våld mot tjejer hänger ihop med gängkriminalitet - tjejjouren i Umeå lyfter tjejers röster av sexuellt våld i gängkriminell miljö

Arrangör: Tjejjouren i Umeå

Antirasistisk organisering - hur skapar vi ett Norrland fritt från rasism?

Arrangör: Studieförbundet Bilda, Länsstyrelsen Västerbotten, Umeå för antirasism

SKA VI VÅRDA ELLER SKA VI TJALLA? Rätten till vård i Sverige är hotad

Arrangör: Läkare i Världen

Föreningen Ordfronts demokratipris: Hur påverkas antiziganism, demokrati och maktskillnader av omställningens tid?

Arrangör: RUNG, DIKKO och Föreningen Ordfront

Det avgörande och livsviktiga föreningslivet i omställningens tid

Arrangör: Volontärbyrån

Interviewing garment workers on just transition in fashion

Arrangör: Fair Action

Vindkraften och urfolksrätten

Arrangör: Amnesty Sápmi

MR-dagarna på Sara kulturhus utställartorg

- 48 Active Move
- 42 Afrikagrupperna
- 30 Akademikerförbundet SSR
- 23 Allmänna Arvsfonden, Kammarkollegiet
- 43 Amnesty
- 26 Artikel 31
- 32 DHR
- 1 Disabled Refugees Welcome - Rätten till arbete
- 18 Diskrimineringsombudsmannen
- 6 Ekobanken
- 55 Enskilda Högskolan Stockholm
- 50 Equmeniakyrkan
- 39 Faculty of Social Sciences, University of Gothenburg
- 52 Fair Action
- 40 Fonden för mänskliga rättigheter
- 17 Forum för levande historia
- 36 Fremia
- 27 Fritidsbanken
- 44 Föreningen Ordfront
- 49 Föreningen Palmeras Vänner
- 33 Föreningen Urkraft
- 5 Hushållningssällskapet Västra
- 53 ICLD
- 14 Institutet för mänskliga rättigheter
- 15 Institutet för språk och folkminnen
- 57 KISAM-Världens mammor och Världens ungdomar
- 13 Länsstyrelsen i Stockholm och Sametinget
- 12 Länsstyrelserna
- 24 Myndigheten för delaktighet
- 29 Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd
- 22 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
- 54 nextME
- 25 Nätverket Unga för Tillgänglighet (Nuft)
- 28 Piteå kommun, Avdelningen Hållbar tillväxt
- 19 Region Västerbotten/Patientnämnden
- 35 RFSU - Riksförbundet för sexuell upplysning
- 37 Rädda barnen
- 58 Rättighetscentrum Västerbotten
- 41 Sensus
- 11 Skellefteå kommun
- 21 Socialstyrelsen
- 51 SOS Barnbyar
- 8 Stiftelsen Dispurse
- 47 Stiftelsen Läxhjälpen
- 56 Studentlitteratur

3	Studieförbundet Bilda
4	Studieförbundet Vuxenskolan Västerbotten
10	Svenska Afghankommittén (SAK)
45	Svenska kyrkan
46	Svenska Röda Korset
31	Svenska Sällskapet för Nykterhet och Folkbildning samt NBV, Nykterhetsrörelsen Bildningsverksamhet
16	Sverigefinska ungdomsförbundet
34	Sveriges antidiskrimineringsbyråer
2	Sveriges Fontänhus Riksförbund
20	Sveriges Kommuner och Regioner
59	Sverigeunionen av Soroptimistklubbar
9	Swedish Tibet Committee
7	Unizon
38	Uppsala universitet

Prata med Förintelseöverlevare med hjälp av AI

I Stadsbiblioteket som ligger på entréplan i Sara kulturhus kommer utställningen Dimensions in Testimony att visas. Utställningen är producerad av Sveriges Museum för Förintelsen och består av interaktiva videoinstallationer där vi och kommande generationer kan samtala med överlevande från Förintelsen, även långt efter att de sista överlevande gått bort. Dimensions in Testimony gör det möjligt för besökare att ställa frågor till två överlevande från Förintelsen, Elisabeth Citrom och Tobias Rawet. Genom AI-teknik tas svaren fram från förinspelade videointervjuer med Elisabeth och Tobias.

Information

TID OCH PLATS

Mänskliga Rättighetsdagarna genomförs torsdag till fredag 14-15 november på Sara kulturhus.

Registreringen öppnar:

Torsdag 14 november: 08:30

Fredag 15 november: 07:30

Program:

Torsdag 14 november: 09:15-20:30

Fredag 15 november: 08:00-17:30

Utställningar:

Torsdag 14 november: 08:30-18:00

Fredag 15 november: 09:00-17:00

Adress: Sara Kulturhus,

Södra entrén:

Kanalgatan 43b, Skellefteå

ANMÄLAN

Läs mer om deltagaravgifter och boka din biljett på www.mrdagarna.se

Observera att biljetter inte ger någon garanterad plats på seminarier. Var ute i god tid och ha gärna ett andrahandsalternativ!

BOENDE

För att vara säker på att du hittar ett bra boende rekommenderar vi att du bokar hotell eller vandrarhem så snart som möjligt. Mänskliga Rättighetsdagarna kan tyvärr inte erbjuda boende, utan detta ordnar ni med själva.

TILLGÄNGLIGHET

Se sidan 2 och mrdagarna.se för mer information.

PRESS

Vill du rapportera från Mänskliga Rättighetsdagarna? Kontakta info@mrdagarna.se för ackreditering och vidare information.

HUVUDARRANGÖRER

Föreningen Ordfront, Afrikagrupperna, Amnesty Sverige, DemokratiAkademin, Fonden för mänskliga rättigheter, Ibn Rushd studieförbund, Samhällsvetenskapliga fakulteten vid Göteborgs universitet, Sensus studieförbund och Svenska kyrkan.

LOKAL ARBETSGRUPP

Skellefteå kommun, Region Västerbotten, Länsstyrelsen Västerbotten, Samforma,

RF-SISU, Västerbottenteatern/UngHästen, Ibn Rushd studieförbund distrikt norra, Sensus Norrland och Svenska kyrkan Skellefteå pastorat.

I SAMARBETE MED

Diskrimineringsombudsmannen, Fremia, Institutet för mänskliga rättigheter, Institutet för språk och folkminnen (ISOF), Länsstyrelserna, RFSU, Sveriges Antidiskrimineringsbyråer, Sveriges Kommuner och Regioner och Uppsala Universitet.

ORGANISATION

Föreningen Ordfront är huvudman för Mänskliga Rättighetsdagarna och arbets-givare för MR-dagarnas kansli.

KONTAKT

www.mrdagarna.se

info@mrdagarna.se

08-12 15 00 52

072-050 42 52

Malin Slätis, projektledare

malin.slatis@mrdagarna.se

Sofia Jimenez, projektkoordinator
sofia.jimenez@mrdagarna.se
Pernilla Dure, formgivare
pernilla.dure@ordfront.se
Anna Wigenmark, generalsekreterare
Föreningen Ordfront
anna.wigenmark@ordfront.se

Programtidningen sammanställs av
Föreningen Ordfront
TRYCK
Lenanders